

308.972

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.
నంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 6 వ తేది శనివారము
పింగళ నామ సంవత్సర నిజభాద్రపద మాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 157
సంచిక ౧౫౭

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కబడినది) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కబడినది)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
అల్పాహులుగాని, సారాముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్ప సారము.
నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
సువాసన నిన్ను లగరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న సైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0.8-0
మధ్యరకము సైజు 1-డ్రాం " " 0.12-0
వేరొక సైజు 2 " " 1.4-0
పెద్ద సైజు 4 " లేక 1/2 బెన్స్ " 2.0-0.
వి. పి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన
ను, కార్డుపైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రిదిగవరానికి
ప్రాసినచో అణాకికృతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సోల్ వజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

మలబద్ధకమున కద్దుత చికిత్స

మరువకుడు! క్యాలార్ మరువకుడు!!
అను ద్రావక మొక్కలే.
ఇయ్యది రుచియు వాసనయు లేనిది. దీనిని తుడిచేసి
చెన్న పట్టణములోని న్యాయాధ్యక్ష స్ట్యాండ్ డరు ఆయిల్
కంపెనీ వారిచే బజారులో అమ్మకమునకు ఇవ్వబడుచున్నది.
ఈ క్రింది యాషధ రుకాణములయందు దొరకును:—
స్మిత్ స్టాకింగు అండ్ కంపెనీ, ఎస్సినేడ్
డబ్లి. హెచ్. హాలర్. బ్రాడ్వే
ఆర్. మెన్లూర్. మాంటుగోడ్
నార్టన్ అండుకంపెనీ సెఫ్థోమ్ మరియు నార్టన్
దాదా అండు కంపెనీ చీనాబజారు వీధి
అల్బిన్ అండు కంపెనీ బ్రాడ్వే
అయ్యాకట్టు మొదలి 2-57 దేవరాజమొదలివీధి
సెఫ్థోమ్ ఆండ్రూస్ ఫార్మెసీ. వేపేరి
రాజా. డి. మాని. బందరువీధి 879

ఇంగ్లీషు
మోటరు యంత్ర విద్యాశాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంటురోడ్డు.

ఆంగ్లముచే ఆంగ్లముకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

వైవారికి దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్న సైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన
“ఆంధ్ర శిగరెట్లు”

881

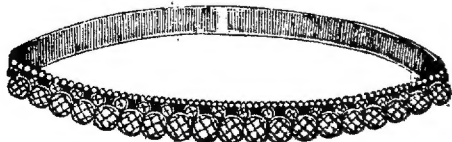
(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

స్వదేశీ పాఠ్యమును ప్రోత్సహింపరచ దలచిన ప్రతివారును భరతఖండ
మున పెరిగిన మేలైనపుగాకుచే జేయబడు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర
శిగరెట్లనే కొనుడు. వెల సరసము. యంతమాత్రమును విదేశీ శిగరెట్లకు
తీసిపోవు. పాకెట్ 1-కి ఆరు శిగరెట్లుగల నూరు పాకెట్లు గల
పెట్టె 1-కి వెల రు. 1.8-0

నూరు పెట్టెలుగల కేసు 1-కి వెల రు. 118-12-0
ఒక కేసుగాని, వైగాగాని తీయువారికి స్పెషల్ కమీషను ఇవ్వబడును

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,

6, జనరల్ పీటర్సరోడ్, మాంటురోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

మీ రేమైన కొనదలచినపుడు ముందుగా
మా క్రొత్త క్యాటలాగును చూడండి. వ్రాసినచో
ఉచితముగ పంపుదుము.

నెండిలో కాని, బంగారములో కాని, కోరిక
నమూనాలలో మీ ఇష్టమువచ్చినట్లు, పనితనముదొరకునది ఇచ్చటనే.

ది. నదరన్ ఇండియా జూయలరీ మాన్యుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ,
సాపుకారుపేట, మదరాసు.

374

TRY AT ONCE!! TRY AT ONCE

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE 8 ANNAS PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.

AMRUTANJAN DEPOT,

Bombay & Madras.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES
MARY PIERCE
Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1,500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.
The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is unri-
valled in fluency plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:—
Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
536 (A.) MADRAS E.

బహుమతి! 5 రూపల వెలగల వాచ్. బహుమతి!!

ఈ చిత్రపులోగల సిరా అద్దక వ్రాయు అస్త్రియాదేశపు
14 క్యారట్ల గోల్డ్ పేటెడ్ నిబ్బుల ఫోకల్ లెన్స్, ఒక
సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు, 1 క్లీప్ షో వెల రు. 8-4-0. ఈ శాసన
కొనువారలకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా
యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ డ్రార్ కంపెనీ,
(888) వైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

స్వదేశోద్యమము

పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహముగారు-తెనాలి (విన్నతి కలవాడు)

ఇంగ్లండులో తయారగు వస్తువుల నితరదేశముల కెగురుచు వేయవలెనని ప్రయత్నములు చేయుచున్నట్లు లున్నవనయున్నది; అట్లుగల మనదేశములో భిన్నభిన్న వస్తువుల నిమిత్తము అధ్యయనము 6000 వస్తువుల యంత్రాలవలన నుండవలెను.

ఇట్లుండుటకు 150 సం॥ లైనను బట్టును. మతస్థానక సందర్భము కలదు. ఇప్పుడు మన దేశముందు 80 లక్షలకంటె పెక్కువ సంఖ్యగల నేతగాండ్లున్నాడు. (Indian Year Book 1917 Page 383) వస్తు యంత్రాల తీర్చిదిద్దినకొలది వీరికి జీవనోపాధిభ్యుచుండును; వీరుకే మేల నేతపని మరచిపోవుదురు. ఇంతేకాక వీరు యంత్రాలలో గాని, తదితరవిధముగ గాని కూలి చేసికొనవలసి వచ్చును. మతీయును, యంత్రాలలో పనిచేయువారు నేతపని నేటింగినవారుగ నుండ వలసరములేదు.

కాబట్టి మనదేశములోని నేతగాండ్లు భాగపడవలె ననినయెడల వారు దేశవాళీ వస్తువులతో వస్తువులను దయారచేయునట్లు ఇండియాలోని జనులందరును ప్రయత్నించవలెను; మతీయులవారికె దగునహాయముచేసి ప్రోత్సాహము నీయవలెను. ఇట్టి ప్రోత్సాహము మనదేశపు స్త్రీలవలననే కలుగవలెనని నేను ప్రభువుముననే వ్రాసియుంటిని.

హూణవిద్యా పరిచయమును హూణవిద్యాధికులను తమ స్త్రీలకి విషయములను బోధించి అనేక యుగములనుండి స్త్రీలు తయారచేయుచు వచ్చిన నూలును వస్తువునట్లు చేయుట నేతపరిశ్రమకు మిగుల సహకారియగును. ఈ పని మన జాతీయగౌరవమునకు పునాది యని మన స్త్రీ లెరుంగవలెను. అప్పుడే మన దేశము పూర్వమువలె మరల పేరు ప్రఖ్యాతులగుచును.

రాజకీయాధిక పారిశ్రామిక విషయములందు ప్రమాణ గ్రంథముగా చాణక్యని ఆశ్వాత్థమందు నేతపరిశ్రమను గూర్చి యిట్లు వ్రాయబడియున్నది.

“వారము (లేక, నూలు) ను వడుకుటకును, చొక్కా (చర్మం) లను, వస్తువులను, గ్రాశ్యము, తయారచేయుటకును, తిగు నిపునత్వము కలవాని నూ తాద్యభుండు (అనగా నేతపరిశ్రమకు అధిపతి) నియమించవలెను.

త్రుప్తుడు (అనగా గొత్తబొమ్మ) ను, వారము, ప్రత్తిని ‘తూలు’ (అనగా జల్లేడు దూదివంటి దూది) ను, జనప వార, గోగు వార, మొదలగు పదార్థములను భాగచేయుటకు పూర్వమునాసియు, కుంటివారగు స్త్రీలు, బాలికలు, ఉపాదానమువలన జీవింపు స్త్రీలు, ప్రవ్రజితీలు (అనగా, మోగి నులు), జరిమానా చెల్లించనందున చెరసాలయందుంచబడిన స్త్రీలు (అనగా దండప్రతికారిణులు), జారస్త్రీలెల్లయు, రాజాముక్త వపుకరిలోనుండు వృద్ధనాసియు, దేవాలయములందు నపుకరిమానిన దేవదాసియు, లోనగు వారిని నూత్రాద్యభుండు నియమించవలెను.

వడకబడినవానిని నున్నట్లయినదో, గూలయైనదో (అనగా ముడుకగన్నదో), నున్నట్లయినదో, లోన దారము ఎక్కువగా తయారైనదో, తక్కువగా తయారైనదో (నూత్రాద్యభుండు) పరిశీలించి తగినట్లు వారికి పేరము నీయవలెను. మతీయు ముచిరకములో తక్కువ వారమును తయారచేసినవారికి (జిగునకును, కన్నులకును చల్లదనము కలుగుటకు) చమురును ఉళికిపప్పును (త్రెలములకోర్కెవైపు) ముచుతిగ నీయవలెను. పండుగ (‘తిథిభు’) దినములలో కూడ వారిచేత పనిచేయించి ప్రత్యేక బహుమతుల నీయవలెను. పనితక్కువగా చేసినను, కొంతపదార్థమును చురుగు పరచినను, వేతనమును తగ్గించవచ్చును. కూలి (లేక, వేతనమును) నిర్ణయించి నిర్ణీతకాలములో నిర్ణీతమైనపని చేయనట్టి పనివాండ్రు లేక నేతగాండ్లవలన నేతనేయించవచ్చును. వస్తువునుగాని పదార్థమునుగాని వారిచేతను నూత్రాద్యభుండు కనిపెట్టి యుండవలెను. వారగుడ్డలు, దుస్తులు పట్టుగుడ్డలు, ఉన్నిగుడ్డలు (అనగా త్రుప్తుడుతో చేయబడిన గుడ్డలు) నూలువస్తువులు, మొదలగువానిని తయారచేయు వారికి పరిమళద్రవ్యములు పుష్పమాలికలు తదితర ప్రోత్సాహకరమగు వస్తువులను బహుమతిగ నీయవలెను. వినియోగగు వస్తువులు, దుప్పట్లు కంబళ్లు, తెరుగు మొదలగు వానిని తయార చేయించవలెను. (అనిష్టానిస్యః అనగా) యింటిలోనుండి బయటకు రానిస్త్రీలు, దేశాంతరగతులగు భర్తలుగల స్త్రీలు, కుంటి వారగు స్త్రీలు, బాలికలు- ఇట్టివారు పనిచేయవలసి వచ్చినప్పుడు నపుకర్లగు స్త్రీలవారూ నూత్రాద్యభుండు పనిచేయించుచు వారిని గౌరవముగ జూచుచు వారికి నూలును వడుకుపని నీయవలెను. (వీరిలో) నేతపరిశ్రమకాలకు గాగలిగిన స్త్రీలు తెల్లవారు జాముననే (అనగా, అయిదోదయమునకుం బూర్వము) తాము వడకన నూలుకు కిచ్చుట (భాండవేతనానినియము) ను సంపాదించుకొనుటకు తగు

సేర్పాటును చేయవలెను. (అప్పుడు, నూలును) పరిశీలించుటకు దగినంత మాత్రమే వెలుతురుండవలెను. అప్పుడు దా స్త్రీల ముఖము వంకర జూచినను, వారిలో నింకేమైన మూట్టాడినను, కఠినశిక్షకు పాత్రుడగును. క్రయద్రవ్యము నిచ్చుటలో నతః దాలస్యము చేసినయెడల నతనికి మధ్యమతరగతి శిక్షను విధించవలెను. పూర్తిగాని పనికి క్రయద్రవ్యము నిచ్చిన యెడల గూడ నతని నష్టే శిక్షించవలెను. పనిచేయుటకు ముందుగా వేతనమును పుచ్చుకొని పనిచేయని స్త్రీకి బాటన(పేలును) చేరించవలెను. పదార్థమును స్వంతముక్రింద నుపయోగపరచుకొన్నను, కొంగిలించినను, పరాచిచేసినను అట్లే శిక్షించవలెను. నేతస్థులగు నేతగాండ్లకు వారి వేతనములో నుండి తగినంత జరిమానా విధించవలెను. (త్రాశ్యు, లోహకవచములను, తయారచేయువారిని అధ్యక్షుండు కనిపెట్టి పట్టును మొదలగు వస్తువులను తయార చేయించవలెను. నూలు వారము నుండి యినున, వారనుండియును, త్రాశ్యము; పేను, వాసముల చెర నులకుండి పట్టెలను తయార చేయించవలెను.”

(Shamasastri's Kautilya's Arthashastra, English Edition, pp 140, 141.)

ఈ వై విషయ మంతయును గాజుకును, రాజపరి వారమునకును వలయు వస్తువులకు మాత్రమే కర్తవ్యమని లోచక మానము. ఐన నిట్టి నిర్బంధములు లేక స్వేచ్ఛగా నూలును వడుకుట స్త్రీలకు గౌరవమగుపని యని యందులందఱ జెలియ నగును. ఈ గ్రంథ మిప్పుటికి పుమారు రెండు వేల సంవత్సరము పైకాలముల క్రిందట వ్రాయబడిన దగుటచేత వక్కాలందు మనదేశము రాజకీయ, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విషయములం దంత యంత్రుత్వము గు దేశముం దుండెడిదియును ఈగ్రంథము (అనగా ఆశ్వాత్థమము)ను జదువువారలకుం దెలియును. ఐరోపా దేశస్థులు మిగుల సనాగరికస్థితియుం దుండిన ఆకాలందు మనదేశ మనుభవించిన మహాన్నత్య దశతో ఐరోపీయులు సాగరికా శ్రేస్తరులై యున్న యిక్కాలమందలి మనదేశపు ప్రాసక్తిని బోల్చిన యెడల మనకు లజ్జాకరంబుగ నుండును. ఈ క్రింది జాబితావలన నీసంగతి బాగుగఁ దెలియును.

Table with 4 columns: Year, India Year Book, and values. Includes text on the left and right sides of the table.

స్వదేశోద్యమమును గూర్చి వ్రాయుటలో శతపరిశ్రమనుగూర్చియే వ్రాసినవియును, నితరపరిశ్రమలనుగూర్చి యుచేసించితినియును చదువరులు నాచుండు నెపమైనది తెలియదను. ప్రధమములో నేను వ్రాసినట్లు మానవునకు వలయు పదార్థములలో అన్నకస్త్రియలై ప్రధానములగుటచేత వస్తువులగున్నా యంతగ వ్రాసి వారడను; కాని, తక్కినపరిశ్రమలనన్నిటిని గూడ మన దేశ క్షుణ్ణు ప్రోత్సాహపర్చవలెను. ఇందుకు తాగ్గాణముగ వస్తుపరిశ్రమను గూర్చి చర్చించితిని. కావున మనదేశమందలి స్త్రీ పురుషు లందరును స్వదేశాభిమానమును పెంపొందించి కష్టాల్లో నున్నదేశము ప్రోత్సాహము కలుగచేయవలెనని కోరుచున్నాను. గ్రంథ విస్తరభీతిచే నింతటితో నీ విషయమును ముగించుచున్నాను.

సంగీత సుధాంబుధి. ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రధమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయందున్న అనేక రాగాములకు ఆసాహజాది క్రమములును, తాగ్గాణ్య, దీక్షితులు, శామాశాస్త్రీలు, ఘనం సీమయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య, ముల్లపూర్ణయ్య, గోవిందపానుగయ్య, గర్భపురి నామలు, పురందరాచార్యులు, నారాయణతిరుగులు, శరంగంబాడి పంచనానయ్య, సదాశివరావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వపసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితంబులైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళి మొదలగునవియును, తత్కాల రుచ్యమైన హిందు స్థానీయ, వాగ్గీయ, యంగ్లీషునోట్లు, తిలానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిత్రములును, స్వర తాళములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునట్లుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రిపలుములతో యనుగ్ని.

యం. ఆది అందు కంపెని, (911) 39, చిన్నతంబివిధి, మదరాసు.

అత్యద్భుతమైన జ్యోస్వము మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు జూచును వ్రాయుచేతను గాని తెలియజేయును. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రాకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జ్యోస్వయముక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టుకేసుగన్నట్టి. కే. శివరామయ్యరు బి. ఏ. బి ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్సరమంతట ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది. దీ కలింగ అస్సోసియేట్స్ బ్యూరో 902 చోడవరము, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు బయట, లోపల ఫలములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు - గుర్రుల కాళ్లు - వారధి పుస్తకములు వికయించెదము. క్యాంబ్రాగు కావలెనా? (592) బి. శత్రువర్ధన్ అండు నన్ను విశాఖపట్టణము. ఆర్. సి. ఎచ్. హెన్రీలు ప్రధానోపాధ్యాయుడు గూటి నడిసి నామచే రచించబడిన యాక్రిది గ్రంథములు, పితాపురములో గ్రంథకర్తయొద్ద దొరకును. (882) బోస్టేజికాక వెల 1. శ్రీ రామకృష్ణ పరిమహంసచరిత్రయు బోధములు - పద్యకావ్యము - మొదటిభాగము (12 ప్రతులు ముద్రితమున్నవి) 0-8-0 2. " " రెండవభాగము 0-10-0 3. శ్రీ గోరాంగ (వైతన్యస్వామి) చరిత్రము - పద్యకావ్యము - మొదటిభాగము 1-4-0 4. " " రెండవభాగము 1-4-0 5. చూపలతె గాల్కము (క్రొత్తక) 0-14-0

శాంతిదాంబ ఇది స్త్రీ భగ్యబోధిని యొక సాటికము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిదిని చూపబడినది. అందుచు జదివి తీరవలయును. వెల 4 అంశాలు. బోస్టేజీ వేరు. అంధ్రప్రదేశ్ కాశ్యాలయము, 7, ఇంటుకెట్టి కిధి, మదరాసు

మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక.

మదరాసు మెయిలుపత్రిక నిరసనము

మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక పాశ్చాత్యులలో నొకతెగ కానును నిజముననుకూల భావమును మెయిలుపత్రిక పురిపత్రికలు కొన్ని పేర్కొనుచున్నది. పాశ్చాత్యులపైని ధోషము నధిష్టించితిమని తెలుపుచో ప్రైవ్యుపత్రిక అయ్యి కుండలించుటకు నూడ గడంకుటలే తమ మేమాపత్రిక ను గూర్చి కొంత వ్రాయకలసి వచ్చింది. మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక య జమాని పూర్తియైనది. అరేబి కార్యభారమును వహించియు న్నాడని గూడ తెలియుచున్నది. సంపాదకుడు చెన్నపుర లోని పాశ్చాత్యులలో హెచ్చుచుండునో సంతకలసి మెలగి యుండుటలేదు. మేమిట్లు వ్రాయుటలో నవరూపము మా పుట మారలంపు కాదు. మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక సంపాద కుడు బొంబే క్రాంతికు పత్రికాసంపాదకుని కలెనే పాశ్చా త్యుడైనను బొంబాయి క్రాంతికు పత్రిక ఎటుల పాశ్చాత్య పత్రికకాదో మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక గూడ నటులే పాశ్చా త్యపత్రిక గాజాలదని మేము తెలుసగోచింపము. మేము పా శ్చాత్య ప్రతినిధుల నని ఏల చెప్పకొనుచున్నా మనగ మా యజమానులను సంపాదకులను గూడ పాశ్చాత్యులే. మే మీవిషయమును గూర్చి నెప్పుడుందిపాశ్చాత్యులతో చర్చి చియుంటిమి. మారిధానమును వారందరు సంగీకరించిరి. చాల మంది పాశ్చాత్య విలేజులును పునునీరు, ఇంగ్లీషుమను, ట్టేటుమను పత్రికలును మాతో నేటిభవించినవని నిన్న సాయం కాలము వెలువడిన సంచికలో మదరాసు మెయిలుపత్రిక సంపాదకుడు ప్రకటించెను.

ఇందులకు సమాధానముగ నేమదయమున మదరాసు ప్రైవ్యు పత్రికలో సొక దీర్ఘవ్యాసము ప్రకటింపబడినది.

ప్రైవ్యుపత్రిక

మదరాసు మెయిలుపత్రికపట్ల మేమెట్టి వైరు ధ్యమును పునలేదు. ప్రస్తుతకాలమున ఆసియాపెంటుమ్యు గారి ఆంక్షాశన మెంత అచచ్చితమో మదరాసు మెయిలు పత్రిక ఆం షాశనముగూడ సంతయించితమే యగును మేము వివరించి తిమి. ఇందులకు మెయిలుపత్రిక ఇట్లు వ్రాసినది. ఇందులకు తగిన క ల నో త్తరము మె సం గ ర త న ని యే మే ముగూడ మొదట తలచితిమి. అట్లు చెప్పదలచిన నెంతైన ను చెప్పగలము. కాని మెప్పుడకలనుండి మే మాపత్రికతో మైత్రిగలిగి యుంటిమిగాని కొన్ని యపాత్రపు వాక్యములకొరకు తీరని వైరమును కల్పించుకొనుట సముచితము గాదని తలచి మి. మరియు నాపత్రికయే త్వరలో తన తొందరకు పశ్చాత్తా పము నొందగలదని తలచితిమి.

మే మింతవార వంతవారమునను మాకలముపో టింత పని చేయు నంతపని చేయు ననియు మేము చెప్పకొనువార ము గాము. అది సంపాదకభర్తయు గాదు గాని మెయిలు పత్రిక వ్రాసిన వ్రాతలవలన మేమిండుక చెప్పకొనకలసినచ్చి నది.

మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రికలోని విషయములు పాశ్చా త్యుల కొరకే ముఖ్యముగా నుద్దేశింపబడి పాశ్చాత్యుల దృక్ప థము నుండి పాశ్చాత్యుల కొరకు పాశ్చాత్యులవలన వ్రాయ బడుచున్నది. “ఇండియను నోటుస్” అను తీర్థికతో వారమున కొకసారి పాశ్చాత్యులకు భారతీయుల భావములను తెలుపు టకు వ్రాయబడు విషయములు తప్ప ముఖ్యవ్యాసములందు మరి ఏవియును దేరదులచే వ్రాయబడుటలేదు. ఈ పత్రికా సంపాదకుడును సహాయ సంపాదకులును కార్యనిర్వాహకు డును గూడ ఆంగ్లదేశమున పుట్టి పెరిగినవారే. మాకు పాశ్చా త్యులతో సంత పరిచయములేదను వ్రాత నిరాధారము. సంపా దకుడు తన భావములను నిష్పక్షపాత బుద్ధితో వెల్లడించిన స్వధర్మమును నిష్కపించినవాడగును గాని ఇతరుల భావము లను యంత్రమువలె వెల్లడించుట ఆతని ధర్మముగాదు. మేమిట్లు వ్రాయుట సముచితముగాదని మానితిమిగాని ఈ దేశమునందలి పాశ్చాత్యులలో ప్రముఖులగువాగు పలువురు పలుసారులు మా అభిప్రాయములను ప్రశంసించుచు లేఖలను వ్రాసిరి.

మా పత్రిక ఒక భాగతీయుని యాజమాన్యము క్రింద జరుపబడుచున్న దని మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. మాపత్రిక “మదరాసు ప్రైవ్యు ప్రింటింగు పబ్లిషింగు కంపెనీ” వారివలన నడుపబడు చున్నది. ఆకంపెనీ వాటాదారు లెవరో ఎందరో తెలిసికొనుటకు మే మెన్నడును ప్రయత్నింప లేదు. కాని ఒక భారతీయుడు ఆకంపెనీ వాటాలలో చాలభాగము కొనె ననియు ఆతడు ఆకంపెనీ నియామకపడగు యజమాని యనియు మేము నమ్మెదము.

తీవ్రతమ యుద్ధదశ

సంధిపతనం - అప్రస్తుతము

చెప్పిలుగారి గంభీరోపన్యాసము

లండను ఆక్టోబరు 5:-ఆల్బిన్, క్లబ్బులో నేడు చెప్పిలుగారికి విం నొనరింపబడినది. విందున చర్చిలుగా రిట్లు ప్రసంగించిరి:-ప్రస్తుతమున చనము మహా సమర కఠిన భాగ మున మన్నాము. సంధి ప్రసంగములు జరుప నిది సమయము గాదు. ఆంగ్లేయుల నెత్తినము, ఆంగ్లేయుల బలము, ఆంగ్ల దేశీయుని విధ్వంస భర్త్యుల గూర్చి ప్ర శం సిం ప వలసినసమయమై యున్నది. గతవారమున ఆస్త్రియగుారు తమ యువపాత్రాసమునందు వివరించిన సంగతిని, వర్తమానమున విల్సను గారు కోరిన సంగతిని వ్యత్యేప్తములేదు. ఇరువురును ప్రస్తావనైకాధికారమును నశింపజేయుట ప్రాముఖ్యమని వచించుచున్నారు. వర్తమానమున మన యత్నముల కీ విధాన మే నిధానమై యున్నదనియు, భావి కాలమున ప్ర పంచ నా గ రి క తా ధై ర్య ము న కు జ్యోతులను సంపూర్ణముగ నోడించుటయే ముఖ్యమనియు నిరువురును పలికియున్నారు. ఏ యాశయములతోడ మనము యుద్ధ మొనరించుచుంటిమో యా యాశయము లింకను ఫలంత ములు కాలేదు. ప్రస్తావనైక వివరంతుశ్రవణత్వమింకను వినాశ ము మొందలేదు.

మానవకోటికి వైరులు.

ప్రస్తావనైకంతుశ్రవణత్వము మానవకోటి కంఠికును వైరి యనిన సత్యతాత్రై గా నేరదు. అచిరకాలముననే సంధిజరుగు న ను కొందరు. ఆ కాంతి స్థిరమైనది గాదు. తమ దేశమువై వైరిసేయు దాడి విడిసి జలుంపకుంట్లు కాపాడితిమని నిరంకుశప్రభుత్వము చెప్పకొన సాగును. “మిమ్మును గాపాడియుంటిమి. గనుక మున్నందు సహాయము చేయవలసిన”దని నాయకులు జర్మనీప్రజల హెచ్చరింతురు. సంధిపాసగిన యుత్తరక్షణమున మనతోడ జర్మనులు మైత్రి నెరపి, వాణిజ్య సంబంధములను నెలకొల్పుదురు. మాకు సంవత్సరములు పోరాడినప్పట్టు నిట్టి పరిష్కారము సంగీక రించుట భాగ్యము కాదు. ప్రాముఖ్యమగు నుద్దేశములు, నెర వేరక మున్నె యిట్టి సమాధానమున కంగీకరించుట కంటె బలవత్తరమగు, పొరబాటు వేరొం డుండ నేరదు.

యుద్ధ మాలమున జర్మనీలోని నిరంకుశాధికారము వినాశన మొంది, ప్రజాస్వామ్య మేర్పడినచో. లోకమున స్థిరమగు కాంతి వెలయును. అట్లు గానియెడల, నింగ్లాండు దేశము సంతృప్తి నొంది యుండ నేరదు. జర్మను దేశమున పైనికనిరంకుశాధికారము వైచేయి యగును. అట్టి యాన్న త్యము నింగ్లాండుదేశము సహింపక ఆ యాన్నత్యము నెప్పు డంత మొందించుట యని ప్రతి వ్యక్తియు ప్రశ్నించును. ఏదియో యొకవిధమున, యూరోపు వ్యవహారములు స్థిరముగ పరిష్కారమైన గాని అమెరికా దేశమునకు గూడ విశ్రాంతి కలుగ నేరదు.

కాని పట్టుదలతోడ సమరమును సాగింపవలసియున్నది. బలమగుయత్ని మొక్కటి యొనర్పినజాలును. యుద్ధమున మనము విజయముందుము. ఇట్టితరుణములు నాయనభవమున రెండు సార్లు సంభవించినవి. రెండు పర్యా యములు నిట్టి యవ కా శ ము ల ను విడిచి పెట్టిరి.

ఆ అధికారమును బట్టి అత డాదాయ వ్యయములను పరిశీలించును గాని పత్రికా నిర్వహణమును గూర్చి అతడు కలిపించుకొనడు. అతడంత మూర్ఖుడుగాదు. చాల సరకుడు. ఔచిత్యము నెరిగినవాడు. ఈ పత్రిక ప్రారంభింప బడి 50 వత్సరములైనది. తదాదిగ నేటి వరకును పాశ్చాత్య పత్రికయే యైయున్నది. నేటికిని పాశ్చాత్య పత్రికయే. అది అట్లుండు పద్ధతికిని సంపాదకుని స్వాతంత్ర్యమునకు ఖంగము లేని పద్ధతికిని యజమాను లంగీకరించుటవలననే ప్రస్తుత మున్న సంపాదకుడు సంపాదకత్వమున కంగీకరించెను. వెనుక ఆగ్నతు నాటు కంపెనీ భాగస్వాములలో నొకరు యజమానిగా నున్న ప్పటికిని నేటికిని భేదమేమియునులేదు. చెన్నపురిలోని ఇండ్లలో చాల భాగము భారతీయుల సాత్రేగాని పాశ్చాత్య విధాన మున పాశ్చాత్య గృహముల చుట్ట నిర్మింపబడిన గృహము భారతీయునదే యైనను భారతీయునకే యింటిఅద్దె వచ్చుచుం డినను అది పాశ్చాత్య గృహమనియే పిలువబడును గాని భార తీయ గృహమని పిలువబడదు. అని మదరాసు ప్రైవ్యుపత్రిక వ్రాసినది.

స్పియానుకాపుయొద్ద సొకసారియు, డాడ్లనల్సుయొద్ద నొక పర్యాయమును ఇట్టిసేతి సంభవించి యుండెను. కాని తగు రీతిని యత్నిములు జరిగియుండక పోవుటచే, రెండు అవకా శ ము లు ను మ న ము పో గొ ట్టు కొం టి మి అవసరమగు, అవసరమైన యత్నములను మనము జరిపి యుండినచో, మన వైర్యముల కింతశ్రమ యుండక పోయి యుండును. మన కిన్ని ప్రమాదములు సంభవించి యుం డక పోవును. అయినను ఇప్పటికిని కష్టపరంపరను చేరించు సామర్థ్యమునుకలకు. ప్రమాదముల నన్నిటిని తుత్తురియ లొనర్చి విజయలక్ష్మిని మనపా లొనర్చుకొన గలము. పా దృఢవిశ్వాసము.

సముమెరైను యుద్ధము కట్టువడుట

గత ఆరుమాసముల యందును, జర్మనుల యంత్రామిక్ర సమరము కట్టుకడినది. జర్మనుల యంత్రాముల వలన నైనిక కార్యములకు గాని ఆర్థిక విషయముల యందు గాని మనకు నిరోధము కలుగలేదు. అమెరికానుండి సహాయములు వచ్చు చున్నవి. “సముమెరైనులధికముగ నోడలముంచివేయు ననుకొం దము. ఇట్లు మనయోడలు ముంచివేయబడుచుండియెడల మన మెంతకాల మా నష్టమును భరింపగలమి”ని ఫిలెవరి మార్చి నెల లయంగు విరివిగ పరిశీలించబడి యుజ్జాయింపు చేయబడినది. స్వపాక్షణ మొనర్చుకొనుచు, విదేశములయందు చాల కాలమువరకు యుద్ధము జరుపగలమని తేలినది. మన స్వప్రయి లంతమగులోపున యుద్ధమునకు సంబంధించిన యితిరవిషయ ములు కొన్ని పరిష్కారమై మన స్వప్రయిలు వృద్ధి కాగలవని యపుడు దృఢమయ్యెను. కాని అంత్రామిక సమరమున జర్మ ను లోడిపోయి రని చెప్పట కిప్పట్లో నవకాశములేదు. ఏ నవీ న మార్గములయందు మరల జర్మనులు అంత్రామికయుద్ధమును సాగింతురో, ఏప్రతియెత్తుల మూలమున నీ నూతనవిధానము లెంతకాలమున భగ్నమగునో, చెప్పజాలము. జర్మనుల రెండవ యంత్రామిక సమరము ప్రారంభమై మనచే నాటంకపరంప బడినది దృఢముగ చెప్పగలము. సముమెరైను వ్యవస్థాగూర్చి మన నొకాదశములు విశేష మగు కృషి యొనర్చెను. మన సమరసామర్థ్యమున కెట్టి కొరతయు కలుగలేదు. జర్మ నుల యంత్రామిక సంగ్రామమునుండి యాసామర్థ్యమున కొ కింతయు నష్టము కలుగదయ్యెను. అంత్రామిక సంగ్రామ ప్రారంభ దివసమునకంటె నేడు మన దేశ మం దు ఆహారపదార్థ సంచయములు వృద్ధియైనవి. యుద్ధమింక సాగిన యెడల, ముందు సంవత్సరమున మన వైర్యములకు వర్తమాన మున కంటె విశేషముగ స్వదేశమున నుండి సహాయ మువడ గలదు. సోమునదివై నొకపక్షము దినములలో మరఫరిగిదశము రెన్నియో వేలటన్నుల యగ్ని గోళములను శత్రువులవై వేసినవి. ఇటీవలి యవస్కందనములలో సోమునది యుద్ధ మంతటియం గును వ్యయమైనవానికంటె రెండింతలు యగ్ని గోళములు ఖరైచ్చినవి. జర్మనులు తమ యంత్రాముల నుపయోగించినను, ముందు సంవత్సరమున నేటికంటె, ఫిరింగిదశముల సత్వ మధి కము కాగలను. మిత్రమండలి విజయ విశ్వాసపూరితమై యున్నది. ఈ యంత్రమున జర్మనులు గ్రహించియుండినను పురములయందు భీతిని కలిగింప యత్నించుచున్నది. తత్కారణముననే మన వైర్యములను దరిమివేయ వారు విశ్వప్రయత్న ముల నొనర్చుచుండిరి. ఆంగ్లేయులు యుద్ధమున కంఠికును వెన్నెముకయనియు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమే తమ విజయమునక వరోధ మనియు జర్మనులు గ్రహించియున్నారు. కష్టాదు భూతమున సామ్రాజ్యము బలకరమై, నానాటికి సామర్థ్య మున హెచ్చుచుండు నని చెప్పిలుగారు చెప్పిరి.

త్వరపడుడు! వెల 10 అణాలు. చక్కని నవల!! కలభాషిణి విజయ సేన:-ఇది యొక అద్భుత నవల దీనినిగురించి మేమేమియు చెప్పనక్కరలేదు. ఇది శ్రీ పురుషు లిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రతులే యున్నది. వ్యవహార చంద్రిక:-ఇది గ్రామ మనసపు కరణము, స్త్రీడరు గుమస్తాలు, గొప్పవైతలు, జమిందారులు, వ్యాపారస్తులు మొదలగువారందరికీ అనుకూలముగా నుండు టకు నూతన అట్ట ననుసరించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. వెల 12 అణాలు. అయ్యర్ అందు రావుజీ, (898) కృష్ణమనాయని ఆగ్రహారం మద్రాసు.

అధినివేశన సైన్యములు.

యుద్ధ కౌశలము.

శత్రుస్థానము లనేకమున వశపరచుకొనుట.

లండను, ఆక్టోబరు 4.—శత్రుసేనలు హాయిగు గార్లు తెలియపరచిరి. లాంజిమార్కు, టుకరుమీ ట్లెట్సు పరి సరములయందు జరిగినయుద్ధమున మేము విజయవందితిమి. పట్ట నిశ్చయించిన స్థానములను దీని బట్టితిమి. విశేషముగ ప్రాముఖ్యముగల స్థానములు కొన్ని మాయాధీనమైనవి. ఇప్పటివరకు మూడు వేలమంది వైరివై నికులను మారచనలయందు లెక్కించిరి. వాతావరణాన్ని ప్రధానమున అనుకూలముగ నుండెను గాని రానురాను మారిపోయినది. పశ్చిమమునండి గారి విశ గురు, వర్ష ముగురియును, వైనికుల గమనమున కంతరాయము కలిగి మౌనికదళచర్యల కవరోధమయ్యెను. అయినను విమాన దళములు, శత్రువులు ప్రతిముట్టకులనిమిత్త మెవల గుమిగూడుచుండిరో, శత్రుస్థానము లేవక నన్న వియ్య, మున్న గుమఖ్య సమాచారము సెనుగినది. ముట్టికాగ్యములయందు, ఆంగ్ల, ఆస్ట్రేలియను, న్యూజిలండు పటాలములు పాల్గొనినవి. ఆంగ్లసైన్యములలో ఐగ్లండు, మేన్సు, స్కాట్లండు మున్నగు దేశముల సైనికులుండిరి. అన్ని భాగములయందును పురోగమన మతిశీఘ్రముగ నుండెను. మెసినిరోడ్డున దక్షిణమున మా గమ్యస్థానముల నుదయముననే చేరుకొంటిమి. రోడ్డుకు తర భాగముననున్న నాంగ్లపటాలములు పోల్డరుహావ గ్రామమున దొమ్మియొనర్చి పట్టుకొని పిమ్మట పోలిగనువున పరిసరముల నుండి వైరులను వెడల గొట్టిరి. ఆస్ట్రేలియను న్యూజిలండు సైన్యములుగూడ మాలెనావార్లుస్తాకు కాగ్రెవెంట్ థాయి మున్నగు స్థానములను బట్టిరి. ఎడమ భాగమున నాంగ్లసైన్యములు ముందునకు సాగి పోల్కాడెటు ప్రభుపరిసరముల చేరుకొనినవి. ముట్టికాగ్రంథమై వెంటనే కొన్ని స్థానములు బట్టువడెను. మేమిదివరలో నాలోచించుకొనిన ప్రకారము ముట్టికాగ్రములను జరుప ప్రయత్నములు ఫలవంతము లయ్యెను. ర్యూటెలు, న్యూజిలండు గ్రామముల నాంగ్లములు వశపరచుకొని వీరలేకరు పరిసరమున నున్న ఉన్నత ప్రదేశము నాక్రమించుకొనిరి. ఆస్ట్రేలియను సైన్యములు బ్రాడ్లెనెన నాక్రమించుకొని, ఈ వెనునకు తూర్పున 5 మైళ్ల దూరమున నున్న యున్నత ప్రదేశమున స్వస్థపడినవి. ఎడమ భాగమున నున్న ఆంగ్ల సైన్యము పోల్కాడెటులోని చాల భాగములను దొమ్మియొనర్చి పట్టుకొనిరి. చచ్చినజర్మనుల సంఖ్యనుబట్టియు, క్రడీలైన వైరిసైనికులు తెలియజేసిన యంతములను బట్టియు, మేము ముట్టికాగ్ర మని కొన్ని నిమిషముల క్రిందట జర్మను పటాలములు కొన్నిటికి వ్యక్తమయ్యెనని నుగించుచున్నది. కనుక మా ఫిరంగిదళములు యుద్ధసన్నద్ధ మగుచుండిన శత్రు సైనికులవై గురియైనవి. కనుక వారల ముట్టికా విఫలమయ్యెను. ఫిరంగుల బారినుండి తొలగిన శత్రు సైనికులను మా పరాక్రమంబున బట్టితిమి. జర్మనీయు లీరంగమున విశేషముగ నష్టపడి యుండుటచే, ప్రతిముట్టకు లింకను ప్రారంభము కాలెను. గ్రా వెనుస్తా వెలునకు తూర్పుభాగమున రెండు ప్రతిముట్టకులు ప్రారంభమయ్యెను గాని ఫిరంగిదళముల తీవ్రతచే నవి రూపు మాసెను. లాంజిమార్కు పరిసరమున మరియొక ప్రతిముట్టడి యారంభమై తీవ్రమగు పోరాటము సాగెను. కాని శత్రువు లోడింపబడిరి. జయించుకొనిన స్థానములు మాయాధీనముననే యున్నవి. సాయంసమయము సమీపించుచుండ పోలిగను వుద్ధ పరిసరమున ప్రతిముట్టకులు మరల నారంభమయ్యెగాని యందు వైరులు విజయవందలేదు. అనన్తరం ప్రారంభ మున యుద్ధభూమియందు జర్మను సైనికుల లక్ష్యాధికముగ నుండుటచే, జర్మనీయుల కధికమగు నష్టములు గలిగినవి. మా సైన్యములు స్వల్పముగ నున్నవి. కొన్ని ఫిరంగులును, యుద్ధ పరికరములు విశేషముగను మాకు లభ్యమైనవి.

తోటపల్లి గూడూరువార్తలు.

అయ్య, ఈ గ్రామ మాగాణిభూమిని పను సెకండు భాగములుగా భాగించి నీరు పారించుకొనుచున్నారు. ఆ భాగములలో కొందఱభూమిని చేర్చెను. ఆ కారణ మేమో తెలియదు. గ్రామస్థుల నడిగినను కారణము జెప్పరు. ఆ భాగములలో చేరినభూమిభూమియందులలో భాగము పంచుకొని అనుభవించు వారి భూమిమాత్రము వారు మహారాజులగు రెడ్ల నాక్రయించుకొని యుండుటచే వారి భూమికి నీరు సారవంత కేయబృదియు లేదు. మహారాజాశ్రయము లేని వీరలస్థితి యావ్యాసముగా నున్నది. ఇట్టివ్యాధి మొదలెవలదా?

పురవాసి.

గంధిగారి విధానము

నిన్న సాయంత్రమున జరిగిన సభ

నిన్న సాయంత్రమున గోల్లపూలలో సభ జరిగినది. మాంటాగూగారికి సమర్పించ బడవలసిన విజ్ఞప్తిపైని సంతక ములను చేయించుటకు చెన్న పురిని కొన్ని దినములుగా నిభా గించుటకును ఒక్కొక్కడివిజయవశ ఒక్కొక్క ఇనస్పెక్టరును కొంతమంది కలంటిరులను నియమించుటకును ఏర్పాటు చేయ బడెను.

దినములు - ఇనస్పెక్టరుల పేర్లు.

1. రాయపురము, ఎం. దేవికాచారిగారు. 11. నూర్య నారాయణసెట్టి పి. 2. తండ్రియార్చేట. ఎన్. ఎస్. రాయ లునాయుడుగారు. 12. ఎన్నసేతు. 3. కొయకు పేట. పి. 3. సభాపతి మొదలగువారు 120 సంజీవ గాయుల కోవెల పి. 4 హార్పుర జి.ద. పురి సామెలుగారు 5 కచ్చాలేశ్వరము ఆగ్ర హరము ఎన్. వేనావలము పిళ్ళగారు 139 కారులు మచ్చెంటు పి. 6 ఎన్నెయి సేతు క సంజీవకామతుగారు హోము రూలు ఆఫీసు బ్రాడ్వే 7 ఏకాబావులు 8 కైవలీద తేసివ వి. దేవరాజుపిళ్ళగారు 45 సంబులయ్యురపి. జి. టి. 9 పాల్కు టవును 10 వెంబూరు రంగ నాథంనాయుడుగారు 11 పశువా ము సుజీతు రామనాథరావుగారు కోల్కత్తానల్లి 12. వేపే. 13. ఎన్నాగు సి.ఎస్. గోవిందరాజు మొదలగువారు, వై. ఎం. ఐ 14. కిల్వాను, 15. నంగంబాకం, టి.వి. క శ్యామసుందర మొ దలగువారు. 66. బజారుకోడు, రాయపేట, 16. చింతాద్రి పేట, జి. హరి సర్వోత్తమరావుగారు, 3. నూరుంగరాపిడి, 17 చీపాకు, 18. తిరుపతి కే.కె.సి.ఎం. ఆర్. నరసింహయ్యగారు 19 తులిసింగ పెరమాల్ వెలపిడి, 19 రాయపేట పి. ఎస్. తిరునాథకరము మొదలగువారు 63 బజారుపిడి, 20 మైల పూరు టి. ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారు 24 పాతు మాడపిడి.

ఇందు కొన్ని అనుగ్రహముగ నున్నవి. ఆ వివరములు సోమవారమునాడు తెలుపబడును. సహాయము చేయగోరు వారు ఇనస్పెక్టరులకు వ్రాయవలెను.

మోటులనము - చొచ్చునము.

ఈ నెల 2వ తేదీన దేవభాంకరుగారు బొంబాయి మె యులలో చెన్న పురినుండి బొంబాయికి వెళ్లుటకు రెండవ తర గతి బండిలో విడిచిబల్లను ఏర్పరుకొని బండిలోని కెక్కు వచ్చుసరికి ఒక సైనికుడు దానిపైని టోపీని సంచని వెట్టి నా నిని తీయుటకు నిరాకరించెను. దానిని తీయుటకు దేవభాంకరు గారు గట్టిగ చెప్పునది కతని కాగ్రహము కలిగి అతడు దేవ భాంకరుగారి మాటను క్రింద బారవేసెను. క్రితంగాను కృష్ణస్వామి గారును మరొకందఱును దేవ భాంకరుగారితో స్టేషనుకు వెళ్లియుండుటచే వారు తొందరపడవచ్చి సైనికుని మందలింపగ నతని కాగ్రహ మధికమైనది. అతడు వారిందరి నాగడిలోనుండి పొమ్మనెను. వారు నిరాకరింపగ అతడును అతని మిత్రులును వాంపై కలియబడిరి. దేవ భాంకరు గారికి కొన్ని చెప్పులు తగిలి నవి. స్టేషను మాస్టరును పిలువగా నతడువచ్చి దేవభాంకరుగారిని మరియొక మొదటి తరగతిబండిలో కూర్చుండబెట్టెను గాని ఏమియును చేయ లేదు. పోలిసు ఇనస్పెక్టరును పాన్పుంటును చూచుచు మిన్న కుండిరి గాని ఏమియును చేయలేదు. పిమ్మట దేవభాంకరుగా రారాత్రి జరిగిన విషయముల నన్నిటిని క్రితముగానికి తంతి వార్తల మూలమునను లేఖల మూలమునను తెలిపిరి. దారి పొరుగునను ఆ సైనికులు ఆయనకు తొందర గలిగించుచునే యుండిరి. ఆయనయును పోల్డరులను గూడ బొంబాయికి బయలుదేరుటచే వారి పేద ఆయనకు తప్పవని గాకపోయెను. ఆగ్రహము స్టేషనులో దేవభాంకరుగారు పోలిసువారితో చెప్పగా నదిట వారాయన బండిలో నిద్దురు కనిపియులను తోడుగా పంపిరి. దేవభాంకరు గారు హోమురూలు సభ్యు లనియు న్యూయిండియా పత్రికకు చేరినవారనియును తెలియ గనే సైనికు లాయనను చంపెదమని గూడ బెడరించిరి. వారు చాల స్టేషనులలో తమ బండిలోనుండి దేవభాంకరుగారి బండిమొదట బోయి ఆయన సుచ్చరింపరాని దుర్భాషలాడిరి. అని ఎన్. క్రితం టి. పి. గారు న్యూయిండియా పత్రికకు వ్రాసిరి.

నీతాపూరున జరుగనున్న రాష్ట్రీయ సాంఘికమహా సభాధ్యక్షుడు రాయబహదూరు డాక్టరు కె. యస్. బ్రదేశ్ గారు నల్గొండ నగ్గరికిరించిరి.

వర్ణ విమర్శ.

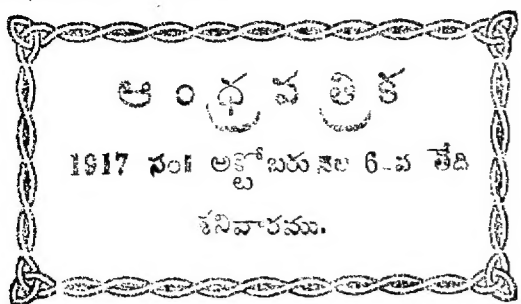
వర్ణభేదము లనాదిగా నేర్పరచబడియున్నది. ఇవియొ క కాలములో నొకరిచేత నేర్పరచబడిన వని చెప్పట కశ్య ములు. సృష్ట్యాదియందు దేవునిచేతనే యేర్పరచబడినవి. ఇం దుకు శాస్త్రప్రమాణము లనేకములుగా ఘోషించుచున్నవి. చాతుర్వర్ణ్యం మయాసృష్టం గుణకర్మ నిభాగశః॥ అను గీతా వాక్యముచే దేవుడు నాచేత నాలుగువర్ణములు సృజించబడిన వని చెప్పవచ్చును. సృష్ట్యనంతరమందు కొంతకాలమున కు ఈ నాలుగువర్ణముల సృజించినాడనుటకు తగిన శాస్త్ర ప్రమాణము లేకపోవుటచే సృష్ట్యాదియందే యేర్పరచినాడని యొప్పుకొనవలయును. భాతాయభాపూర్వ మకల్పయత్. అ ను శ్లోకవలన బ్రహ్మ ప్రకృతి సృష్టిని పూర్వసృష్టి ప్రకార ముగానే కలిగించెనని తెలియుచున్నది. దీనివలన పూర్వసృష్ట లయందు గూడ వర్ణ భేద ము లుండిన టు ల నిర్ణయించుచున్నది. హిందూ మత స్థులందఱు శాస్త్ర ప్రామాణ్యము స్పష్ట వలసి యున్నది. శాస్త్రప్రమాణే తర తేవలయుక్తిచే నిటీవల వర్ణ భేదము లేపడినని ప్రతిపా దించువారు హిందూమత ప్రతిష్ఠలుగారు. వారలగూర్చి వర్ణ భేదముల విషయమై చర్చించుట యనావశ్యకము. ప్రథ మతః శాస్త్రమేముఖ్యప్రమాణమగుటచే వారల నొప్పించవలసియున్నది. అదియ ప్రకృతము. ఏతాతా ప్రతిస్పష్ట్యాది యందు దేవునిచేతనే వర్ణ భేదముల దృష్టానసారముగా కల్పిం పబడుచున్నవని నిర్ణయించెను. జనులంద రేకజాతిగా నుండినగాని మనకు స్వరాజ్యాని ఫలములు లభించవని భ్రాంతిచే కొందఱు వర్ణ భేదముల బోగొట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నవారు. స్వరాజ్యప్రాప్తి యెటులున్నను ఈ ప్రయత్నమునకు వర్ణ సాంకర్యమే ముఖ్యఫలమగుచున్నది. వర్ణ భేదములుండిన స్వరా జ్యప్రాప్తి యేల కలుగకూడదు. తాము తమ తమ వర్ణాశ్రయ ములలోనుండి ప్రభువులను స్వరాజ్యమునకై కోరకూడదా, విరంద. రేకజాతియైనగాని స్వరాజ్య మిచ్చట లేదని చెప్పి యుండిరా, అట్లులిన ఏకజాతిగా నుండుట మా నుతనమృత ముగాదని మనవిచేసికొనకూడదా, సర్వజనైక మ త్యము గలిగినగాని స్వరాజ్యప్రాప్తి గలుగదు. ఆయైకమత్య మునకువర్ణ భేదరాహిత్యము పరమసాధనమనిన నిదియు నని చారణియమైయున్నది. ఏకజాతియైనంతనే యైకమత్యము సిద్ధించునా? ప్రకృత 'మేకజాతిగానుండేది బ్రాహ్మణులకైక మత్యము సిద్ధించెనా ఇటులనే ఇతరవర్ణ ములలో నాయావర్ణ ఘట కైకమత్యముసిద్ధముగా నుండేనా తేదనియెల్లరకును తెలి సినవిషయమే గదా? ఇటులుండగా నేకజాతియైన మాత్రము ననే యైకమత్యమెటుల సిద్ధించును? ఇది సిద్ధించకపోవుటయే గాక 'ఈజాతి సాంకర్యాంగికారాసంగికారములచే విభుల మనో వైషమ్యములు గలిగి పూర్వసిద్ధమయిన యైకమత్యము గూడ జెడనని తోచుచున్నది. ఐనచో నైకమత్యమేల సిద్ధించుననిన మనోవైషమ్యము లుడిగినచో సిద్ధించును. ఆమ నోవైషమ్యముకుగుట యెట్లులిన సర్వజనులను దేవునిచే నియమింపబడిన స్వకర్మచిత ధర్మావరణబద్ధశ్రద్ధ లయి ఇతరధర్మముల నపేక్షింపక శాస్త్రీయమగు పరోపకారముల చేయుచు జనులందరిని స్వకర్మచితధర్మముల చేయు నటుల బ్రోత్సాహములగుచు తమతమ మానసముల సర్వభూతైక్యము ను సంభావించుచు పరాపకారచింతారహితులయి యుండినయె డల మనోవైషమ్యముల లడంగును. అద్దానిచే నైకమత్యముగ లుగుటకు సందియములేదు. ఈరీతిచే యితర యుగములయం దును, ఈయుగమందును, పూర్వీకులగు పెద్దలు వర్ణభేద ములు గలవారై యిహపరమఖుముల ననంతముగా ననుభవించిరి.

మల్లాది ఆంజనేయశాస్త్రీ

శ్లోగు మరణములు:— సెప్టెంబరు 29 వ తేదీనంత మగు వారములోపల హిందూదేశమునందు 9,773 గురు శ్లోగు దుగృతవలన శాపపడిరి. అందు 7,434 గురు మరణించిరి. ఆయా రాష్ట్రముల సంఖ్యలు:— బొంబాయి 8604; మదరాసు 536; బెంగాలు 1; బీహారు 84; సంయుక్తరాష్ట్రములు 118; పం జాబు 48; బర్మా 71; మధ్య పరగణాలు 707; మైసూరు 876; హైదరాబాదు 4,057; మధ్య హిందూదేశము 275; రాజ పుత్రస్థానము 615; కాశ్మీరము 1. (?)

గత నెల గోదావరిజిల్లా మాధవరం ఫిర్కాకు బోర్డు ఎన్నికలు జరిగెను. సరిపల్లి నేంకట రాజగోపాల రావు గారు ఎన్నికలయందు జయమందిరి.

నవాబుపాలెం మాధవరములకు మధ్య లోకములందు టోడ్డు భాగు గారేదనియు, గ్రామేర్ గట్టిది చేయవలసిన గుర్తులు పడినవనియు బగన్నాధపురం రోడ్డునందు బందపడినదని యు, దానిలో బండ్లు చిక్కుకొని వస్తువులు పోవుచున్నవని యు మాధవరమునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రులు: భవిష్యత్-రవ్యము.

ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభను విజయవాడలో జరిపి ఆంధ్రులు కార్యోత్సాహము నీ సందిగ్ధతను గమున జూపగలిగిరి. సభ ముగిసి యారుదినము లయినది. మాంటాగూగా రీ దేశమున కరుదెంచు కాలమా సమీపించుచున్నది. సభా తీర్మానము లలో కెల్ల ముఖ్యతీర్మానములు మాంటాగూగారికి ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి విజ్ఞాపనపత్ర ము పుటయు, ఇందునుగూర్చి వారితో స్వయముగ ముచ్చటించుటకు ప్రముఖులు వెడలుటయు నై యున్నవి. విజ్ఞాపనపత్రము దయారుజేయుటకును, ఆంధ్రుల చేవాళ్లు జేయించి కొనుటకును, ఎట్టి ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవో దెలిసికొన గోరెదము. ఈ తరుణమున యొక్క ఊణముయి నను వృథ గావించుటకు వీలులేదని ప్రముఖులు గుర్తించవలయును. ప్రతి మహాత్తము యమూ ల్య మయ్యిదిగో గాన్పించుచున్నది. ఆంధ్రుల కిరవ్యము ప్రత్యేకాంధ్ర మహాజనసభ జరుపు తున్నా ముగి య లే ము. అప్పటి నుండియు, ఆరంభ మయినది. కార్య భార మంతయు నిర్వహించవలసిన తరుణ మాసన్నమైనది. ప్రస్తు త రాజకీయాందోళనముచే, భారతదేశము నేర్చి కొనిన పాఠమును, ఆంధ్రులు గూడ హృదయము జేసికొనవలయును. రాజకీయ పరిస్థితుల ననుసరించి కార్యక్రమము మారుచుండవలయును. ఏతరుణము ను దెట్టి నూతనావకాశములు లభించునో, వాటి నన్నిటిని వెన్వెంటనే యుపయోగించుకొనుట నేర్చి కొనవలయును. ఒక్కొక్క యవకాశము జూచో యిన, అది తిరిగిలభించుట దుర్లభముగ నుండును. పిమ్మట యశ్చిత్త క్షమాదము లగుటచే లాభముం డదు. ఇట్టి యమూల్యావకాశము నొకదానిని ఆంధ్రప్రముఖులు గమనింపలేదని మా యభిప్రాయ ము. ఆంధ్రోద్యమ సూత్రములను యజుల రాష్ట్ర ప్రముఖు లంగీకరించునటుల గావించి, భాషాప్ర యుక్తరాష్ట్రసమస్య దేశీయమహాజన సభామోద మను బడయుటలు జేయుటచే, మన కోర్కెలు సిద్ధించుటయే గాక, స్వపరిపాలన ము నకు ను రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమునకును నూతనోత్తేజము గలు గునని, మన యాశయముయి యున్నది. ఇట్టి ఆశ యము ఫల ప్రాప్తి గాంచుటకు, ముఖ్య మార్గ మెద్దియో నాలోచించుట యవసరము. ఈ సమ యమున, ఆంధ్రనాయకు లితర రాష్ట్రములకు వెడలి నుతన్యాసముల నొసగి, ఆయా రాష్ట్ర ప్రజ లకు రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము నొసంగుట కష్ట సాధ్య మయిన కార్యము. అందుకు విద్యాధికు లనేకులు బూనుకొనవలసి యుండును. స్వల్పకాలములో నీ పని నెరవేరునదియు గాదు. ఇంతకన్న నుల భమగుమార్గము వేరొకటి గ న్పట్టు చు న్నది. రాష్ట్రీయ నాయకులను ప్రత్యేకముగ సందర్శిం చి, యుద్యమముపట్ల వారి పూర్ణాంగీకారమును మనము బడయగలిగితిమేని, వారి యనుచరులు వేరు యభ్యంతరముల గల్పింపజాలరు. దేశభాషా సమస్య దేశీయ ప్రముఖుల యాదర్శమున కేటుల పాత్రమగుచున్నదో, అనేకమారులు దెలిసియుం

టిమి. అందుచే వారిని సందర్శించినచో న్యాయమై, సహేతుకమై వెలయుచున్న భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణ సిద్ధాంతమునకు, వారు సానుభూతినిజూపి సంపూర్ణాంగీకారముదెలిపెదరనియే మా విశ్వాస ము. ఈవిశ్వాసము బలపడుటకు ముఖ్యకారణము, భారతభీష్మలనదగిన డాక్టరు సర్.యస్. సుబ్రమ ణ్యయ్యరుగారు, తమ యామోదమును రాష్ట్ర విషయమై బహిరంగముగ దెలుపుటయే. ఆంధ్ర ప్రముఖులు వెడలి, యితర రాష్ట్రనాయకులతో స్వయముగ ముచ్చటించినచో, రాష్ట్రీయకూల భావమును యుత్సాహముతో వారు బ్రకటించెద రనియే మా నమ్మకము. నేను, కాంగ్రెసు సంఘ సభ, ప్రయాగయందు జరుగుట మొదలిడును. ఆ సభకు, భాషాప్రయుక్త విభాగము గూర్చియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చియు, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్రీయతాఖ నొసగుట గూర్చియు, డాక్టరు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు తీర్మానముల సంపియుండిరి. అవి నేడో రేపో చర్చకు రా నచ్చును. అలహాబాదు నగరమునకు దేశీయప్ర ముఖు లనేకు లేతెంచెదరు. శీతారామయ్యగారి ప్రయత్నములకు జేయూతనొగుటకు, ఆంధ్రప్రము ఖులు గొంద రాపురికి వెడలి, నాయకుల సంద ర్శనము జేసియుండినచో, విశేషలాభ మొనగూడె డిదేయని మా యభిప్రాయము. ఆసభకు వెడలిన వారిలో, బిసెంటుగారును వారి సహాయకవర్గము వారును రాష్ట్రస్వాతంత్ర్య సుముఖులు. అందుచే వారి సాయమును బడయుటకు వీ లగును. లోకమాన్య తిలకుగా రాపురికి వెడలిరని నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. వారు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవాదులు. సి.పి.రామస్వామయ్యగారు, ఆంధ్రోద్యమ సూ త్రముల నామోదించువారు. విహారరాష్ట్ర ప్రతి నిధులు ఆంధ్రుల యాశయములకు సానుభూతి జూపెదరు. ఆంధ్రప్రముఖు డగు చితామణి గారును గౌరవనీయులగు శర్మ, రామచంద్రరావు ప్రభృతులును, న్యాయతి సుబ్బారావు పంతుల గార్లును, గోరిన సాయమును గావించియుండెడి వారే. కాని వీరి యందరియందును గదలిక జనింప జేయుటకు, నుత్సాహభరితు లగు ఆంధ్రోద్యమ వాదులు గొందరు కృషిసలుపుట యవసరము. ఇట్టి మహాత్మ్యవ్యవహార నవకాశము విషవదగి నది గాదు. సీతారామయ్యగారంపిన తీర్మానము లే తీరున బరిణమించునో, జూడవలసి యున్నది. గతించినదానికి విచారించి బ్రయోజనము లేదు. ఇక ముందరునను, ఇట్టి యమూల్యావకాశము లను బోగొట్టుకొన గూడదని ఆంధ్రసోదరులకు నివేదింపుచున్నారము. నేటి దినమునుండి యైనను అన్యరాష్ట్రనాయకుల గాడాభిమానమును సంపా దింప ఆంధ్రులు నడుముగట్టుట ధర్మమని దెలుపు చున్నారము. వైజాపీన కర్తవ్య మటుండ, యిం కను ఆంధ్రదేశములోనే యపాయములు బూర్తిగ దొలగలేదని, కె. సుబ్బారెడ్డి, జి. లక్ష్మణరెడ్డి, వై. గోవిందరావు, ఆర్. సుబ్బారావు, వై. శేష ప్పగార్లు ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి వార్తా కత్రిలకు వ్రాసిన లేఖనుబట్టి విదితమగుచున్నది. వీరు వ్రాసినలేఖలో నూతన ప్రతికూలకారణము లెవ్వియు గాన్పింపక బోయినను, ఆంధ్రోద్యమ శంఖారావ మనుక్షణము మ్రోగుచుండిన గాని, ప్రాతికూల్యము దగ్గి, ఉద్యమోత్సాహము ప్రబలత గాంచదని, సువ్యక్తము గాగలను. ఆంధ్రోద్యమము వై పాఠకుల దృష్టి మరలుచుండుటకు, మాచే నై నంత వరకు, బసిబూనితిమి. ఆంధ్రనాయకులు యుద్యమమును గూర్చి యుత్సాహ మతిశయింపని మండలములలో, నుపన్యాసముల నిచ్చి యు కరపత్రముల బంచివెట్టియు, ప్రముఖుల సంద

ర్శించి వారిని సుముఖుల గావించియు, ఆంధ్రో ద్యమ నివాదము దేశమందంతటను ప్రతిధ్వనించు నటుల జేయుటకు బ్రాధితులు. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మా ణముచే, బాధ్యత వహింపని రెండు ప్రభుత్వము లుదయించునని, వై విలేఖరుల భయము. ఆంధ్ర రాష్ట్ర వా దు లు, స్వపరిపాలనాదర్శమును సంపూర్ణముగ నంగీకరింపుచున్నారు. స్వ పరిపాలనా విధానమున భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగమును జేర్చుటచే, బాధ్యతగల జాతీయ స్వ పరిపాలనము స్వీకరముగ లభించునని, ఆంధ్రోద్య మవాదుల విశ్వాసము. అందుచే యీ విలేఖరుల భయమున కేమాత్రమును దాపుండదు. దత్తమండ లము లనియు, నుత్తరసర్కారు లనియు, సహజ విభేదము లెవ్వియును గానరావు. ఆంధ్ర పరిపాల నమున తాత్కాలికముగ గలిగిన గొన్ని సందర్భ ములచే, నీ నామము లుదయించినవి. ఎల్లరకును ఆంధ్రభాష యే మాతృభాష. ఆంధ్రభాష నాధార పరచికొని, ఆంధ్రుల యుత్తేజమునకుదోడ్పడుటకే ఆంధ్రోద్యమ మారంభమయినది. అట్టి మహా ద్యమమున, కృత్రిమ విభేదములు సమసిబోవలెను. పశ్చిమాంధ్రదేశము, బెత్తరాంధ్రదేశము మొ దలుగా గల నామము వీ విభేదములను దొలగింప వచ్చును.

ఆంధ్రప్రముఖులు నిర్వహించవలసిన కార్య భారము మహత్తరమయినదిగ గాన్పించుచున్నది. ఒకవంక, ఆంధ్రదేశీయుల నెల్ల రసభిప్రాయముల నేక ముఖమునకు దీసికొనరాబ్రయత్నింపవలెను. వేరొ కవంక, అన్యరాష్ట్రీయుల సానుభూతిని బడయవలె ను. మరియొక వంక విజ్ఞాపనము దయారుగావించి, ప్ర జలకుజాతీయాశయములదెలిపి, వారిచేవాళ్లుగైకొ నవలయును. ఇంతియగాక సమర్థులగు ఆంధ్రప్రము ఖుల నెన్నికొని, మాంటాగూగారి యొక్క బంప వలెను. ఇందుకు, మనవ్యవహార మనసరము. ధన మవసరము. కార్యోత్సాహ మవసరము. పట్టు దలగావలెను. నిరుపమానముగ ధీశక్తుల నుపయో గింపవలయును. ప్రతిపక్షులకు తర్కమును ఖండింప వలయును. స్వకృషి న్యాయమును వెల్లడిగావించవల యును. ఇమ్మహాత్మ్యవ్యవహారనిర్వహణమునకు, ఆంధ్ర జాతియొక్క ధనము, బుద్ధిబలము, స్వార్థత్యాగము మొదలగు యావచ్చులను వినియోగించి కార్య దీక్ష గైకొనినగాని గమ్యధానము జేరుటకు వీ లుం డదని గాన్పించుచున్నది.

ఇందుకు స్థాయిసంఘమువారు 14 వ తేది సభలో కార్యక్రమము నిర్ణయించి, స్వల్పమగు యీ వ్యవధిని బూర్జుముగ నుపయోగించి, కార్య సిద్ధి బడచు గోరుచున్నారము.

(9)

యూరపియను తెవరు ?

నిన్నటి మెయిలుపత్రికలో బ్రచురింపబడిన సంకేదకీయాభిప్రాయమును బట్టి, యూరపియను తెవరు ప్రశ్న జనించుచున్నది. ఆ యభిప్రాయ మును జూచిన పిమ్మట, మద్రాసు మెయిలుపత్రి కాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకు లగుచూ రెల్లరును యూరపియనులు గారనియే సారాంశము దేలు చున్నది. ఇంతవరకును మద్రాసు టైముస్ పత్రిక యూరపియనుల యభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించు చున్న దనియే ప్రజలు విశ్వసింపుచుండిరి. కాని మద్రాసు టైముస్ పత్రిక యూరపియనుల యభి ప్రాయమును దెలుప దని, మెయిలుపత్రిక చాటు చున్నది. మద్రాసు టైముస్ పత్రికయొక్క యాజ మాన్యము భారతీయునిచేతిలో నున్న దట. సంపా దకుడు యూరపియను డయినను, చెన్నపురి యూరపియను సంఘముతో వారికి విశేష పరి

THE GREAT WAR

Sternest Phase of War: Mr. Churchill's Speech

Austrian Premier on Peace

20,000 Aeroplanes Getting Ready in America

BRITISH & COLONIAL TROOPS' HEAVY GAINS

[Reuter's Agency]

Great Britain

[Sternest Phase of the War.

"No Time to Talk of Peace."

Fighting Speech by Mr. Churchill.

LONDON, October 5.

Mr. Churchill was entertained to lunch at Aldwych Club to-day. In his speech he said: We are at this moment actually in the sternest phase of the war. We are actually entering a phase in which the convulsion of the nations will be most intense and when the fruits which we have gathered and gained may be won for evermore or shamefully and improvidently cast away. This is no time to talk of peace; this is the time to talk of British will, British power, British duty. There is no difference whatever between the kind of peace Mr. Asquith called for in his speech last week and the peace President Wilson demands. Both their expositions pointed to the same conclusion, namely, the decisive overthrow of Prussian militarism. Both pointed to that as the supreme aim of our present exertions and the sole indispensable settlement of Europe on a basis of right, freedom, and consideration for law and nationality as shall conduce to the future permanent security of the civilised world. Our war aims have been soberly restated but have not yet been achieved, and Prussian militarism has not yet been overthrown.

Enemies of the Human Race.

It is not extravagance of speech to say that the leaders of that militarism are the enemies of the human race. If the war ended to-morrow in an inconclusive peace, Prussian militarism would claim that it had saved Germany from invasion and defeat. German Junker leaders would tell the German people that they had saved them and would appeal for their future support. They would invite us on the morrow of such a fatal peace to become friends and cultivate commercial relations. I say it is our opinion at the end of three years of war that under no circumstances will we accept a solution of that kind. It would be an unmeasured and unmeasurable blunder, worse than any crime, to make peace before the vital objects have been achieved.

If the Germans became as it were a grown up nation like the liberated and emancipated democracies of the world as the result of the hard lessons of the war, then there would be peace again in the world; a real enduring peace. But if the war ended in an inconclusive peace, England would never rest under the prevailing conditions. Everyone would say this matter must be finished and everyone would say "when?" Equally the United States would never rest until a definite decision one way or another was obtained.

Need for Determined Effort.

Mr. Churchill proceeded to emphasise the necessity for grimly sticking on and pointed out that one might cast away the prize at the moment when one only had to grasp it. That had happened twice in his experience of war. Once he saw it at Spion Kop and again in the case of the Dardanelles, when one effort more would have secured complete results, but all was allowed to be lost in hopeless, abortive ruin. He asserted that if we took the necessary vigorous offensive measures there was no reason why the dangers and privations facing us should not be successfully overcome. He was profoundly convinced that we still retained the power to solve every difficulty and emerge triumphantly from the perils with which we were surrounded.

Check to Submarine Campaign.

Mr. Churchill declared that the great feature of the last six months had been the check of the German submarine campaign against Britain. It had failed to hamper our economic life or military action or to cut us off from great reinforcements from America. In February and March, most elaborate surveys were made over the whole fields of our economic and military life with a view to ascertaining what would be our capacity for continuing the war on the basis of certain heavy and continuous submarine sinkings. It was found that we should be able to continue the war if necessary and carry on across the sea, and feed and maintain ourselves for a period so long that other decisions would certainly intervene before it expired. He lately had the pleasing experience of increasing figures after writing up the scales of munition activities. Mr. Churchill continued:—It is too soon to say that submarineism is defeated. We do not know in what novel form it may be renewed, or how soon counter measures against these novel forms may become effective, but it is not too soon to say that the second great German submarine campaign against these islands, which is the vital factor, against which all else stands on a different footing, has been checked, even repulsed. It is not too soon to recognise the immense exertion of our sailors and the Admiralty in coping with the great difficulties of the situation. Our capacity to wage war is unimpaired, and the submarine has been powerless to affect it. The reserves of food in this country are far

greater than at the beginning of submarineism. The great resources of our islands have not yet been realised. If the war be prolonged, our armies next year will be stronger and better supplied than ever. On the Somme, our artillery fired in a fortnight many thousands of tons of shells. During the present offensive of under three weeks the tonnage of shells fired has been double that of the whole of the Somme battle. Next year the power of artillery will, in spite of the submarines, undergo another great increase. The Allies are united in confidence and we shall not fail. But we shall remember that our confidence is shared by the Germans. Hence the desperate effort to terrorise our cities. Hence the desperate efforts to drive back our soldiers. They know the British are the vital factors in the war, and that this Empire stands alone between them and victory. The Empire is a force which will be made stronger by trial and will grow in intensity as the months pass.

Agriculture and National Service.

RECRUITING DIRECTOR'S

Plans and Arrangements.

LONDON, October 5.

Speaking at Edinburgh Sir Auckland Geddes, Director General of National Service, said with regard to manpower that the demands of the Ministry of Agriculture and the Army would henceforth be dealt with in exactly the same way in relation to the whole field of man-power and strategy. It would be no longer possible to say that the Army was allowed to seize men as it pleased. The Department was now definitely co-ordinated and their function was to transfer from the Civil employment, not of primary importance, and even from the Army, Navy and Air Services such numbers of men as the War Cabinet declared necessary. He would be no party to industrial compulsion. For great transferences of labour required it was proposed to utilise trade unionists for trade unions and employment exchanges for others. Men and women would be enrolled as war workers or war work volunteers and no man would lose by transfer. Enemy aliens would not be allowed to grow fat at the expense of the men serving their country. Every enemy alien regardless of age, would be required to undertake work of national importance under the Ministry of National Service. Otherwise he would be interned. With regard to neutral allies he hoped to get large numbers to undertake such work, there was not at present any intention of raising the military age. That might be necessary later, meanwhile, the army required as many volunteers between the ages of thirty and fifty as it could get.

Country Residence for Future British Premiers.

A Gift From Sir A. Lees.

LONDON, October 5.

Sir Arthur Lees is presenting his estate "The Chequers" in Buckinghamshire, as official country residence of future Prime Ministers of England.

The Order of St. Michael and St George

LONDON, October 5.

The Press Bureau states that the Prince of Wales is Grand Master and Lord Lansdowne Chancellor of the Order of St. Michael and St. George.

The Shipping Trade.

National Wages Rate Discussed.

LONDON, October 5.

The Press Bureau states that the Shipping Controller has established a Conciliation committee at whose invitation representatives of shipowners and seamen have been discussing the possibility of standard national rates of wages and machinery to regulate the supply of men and conditions of employment. The Ministry is satisfied regarding the expediency of national rates and is prepared to create the necessary machinery. It confidently hopes that agreement between all parties will be reached for the fullest co-operation on all matters affecting the personnel of the mercantile marine.

British Electoral Scheme.

LONDON, October 6.

The redistribution scheme drafted by the Boundary Commissioners under the representation of the people's Bill adds thirty-one seats to the Commons, twenty-one in England, and one each in Wales and Scotland.

TELEGRAMS.

Exports to Scandinavia and Holland. No New Policy.

LONDON, October 5.

Reuter learns that yesterday's order regarding exports does not involve a new policy, but is merely an extension of the principles hitherto followed by the Allies. Its object is to require export licences for all goods alike destined for Holland and Scandinavia with the exceptions mentioned thus enabling the authorities to control the whole export trade uniformly and to direct its flow. Hitherto certain unimportant classes of goods have been exempt from licences.

Obituary.

LONDON, October 5.

The death is announced of Admiral Sir F. Tower Hamilton, commanding at Rosyth.

Australia

Australian Industries.

Return to Normal Conditions.

LONDON, October 5.

MELBOURNE:—An early restoration of normal industrial conditions throughout the Commonwealth is now assured.

SYDNEY:—Most of the coalminers in New South Wales resumed work yesterday.

Government Control Mines.

LONDON, October 5.

SYDNEY:—The Government of New South Wales took over the coal mines at the commencement of the strike, and the Government intends to control the mines for a considerable time, possibly for the duration of the war, paying owners a certain amount on each ton of coal.

America

20,000 Aeroplanes Under Construction.

Trained Aviators Getting Ready.

LONDON, October 5.

WASHINGTON:—The Minister of War announces that twenty thousand aeroplanes of every type recently authorised are actually being constructed. Trained aviators with complete equipment will be ready as soon as aeroplanes are ready.

Minimum Price for Cotton.

A Conference's Decision.

LONDON, October 5.

NEW ORLEANS:—The minimum price of thirty cents per pound to farmers has been settled by the conference of Cotton interests of the Southern States. This is considered justified by the present selling price of manufactured cotton products.

Splendid Submarine Hunters.

LONDON, October 5.

WASHINGTON:—The construction of an immense flotilla of destroyers is making remarkable progress. Naval experts expect that it will be ready for duty in European waters early in 1918. The destroyers are of a new design, and the trials of the first few completed have demonstrated that they are splendid submarine hunters.

Russia

Dispute between Ministry of Marine.

And Baltic Seamen.

Settled by the Soviet.

LONDON, October 5.

PETROGRAD:—Dispute between seamen of the Baltic Fleet and Ministry of Marine has been settled by the intervention of the Petrograd Soviet. Admiral Velezovsky, Minister of Marine, has telegraphed to the crews requesting them to be calm, as Germans are preparing for a sudden blow in the Baltic. The Seamen replied that the dispute is not concerned with fighting orders which will be obeyed immediately.

The Ex-Tsar.

LONDON, October 5.

PETROGRAD:—It is reported that the Ex-Imperial Family have been allotted a residence in a monastery near Tobolsk.

Germans Preparing New Offensive.

LONDON, October 5.

A telegram from Odessa states that General Mackensen is preparing for an offensive on the Focani front.

Germany

German Towns Bombed.

LONDON, October 5.

German towns have been bombed with good effect and the wish is strong for a systematic reprisal raids. The suggestion is supported that all our strength be used to destroy German aircraft at the bases in Belgium. This is regarded as the real defence of London. Strong action is foreshadowed. London is confident of overcoming raids. A successful beginning has been made since only a fifth of the raiding numbers have penetrated our defence while five enemy machines have been brought down and a dozen have been hit. —(C. & M. G. cable).

Austria

Austrian Foreign Minister on Peace. No Indemnities No Annexations. Universal Disarmament.

LONDON, October 5.
AMSTERDAM.—M. Czernin, speaking at a banquet at Budapest said "Now that we have dispelled the idea that Austria-Hungary is in a moribund state and have shown that we are thoroughly sound we can rely on the recognition of our vital needs in Europe until then, it was impossible to offer surrender and protection of our armaments but now we and our allies are in a position to lay aside arms and submit future conflicts to arbitration." He proceeded to urge necessity for general obligatory international disarmament, for otherwise, military necessities would be incomparably greater than in the past and burdens of nations would be intolerable. With regard to naval disarmament however, narrow ideas must be excepted and there must also be guarantees against an economic war of revenge. Mr. Czernin ridiculed indemnities for devastation of the Entente countries unless the latter were prepared to reciprocate with regard to devastation of Galicia, East Prussia, Isonzo and Turkey and German Colonies, but the Entente were gradually abating their claims and these would also probably be eventually abandoned. "We do not need territorial guarantees and can renounce enlargement of Austria-Hungary provided that enemy completely evacuates our territory, but let none imagine that this moderate programme of ours will hold good if the enemies compel us to continue the war, we shall revise the programme and demand compensation. I am not very optimistic regarding the readiness of the Entente to conclude peace on the above basis, but our hour will come guaranteeing free and peaceful development of Austria-Hungary".

British Front

British and Colonial Troops Heavily Attack Enemy. Many Positions Taken.

LONDON, October 5.
Last night's communique from Marshal Haig says, Attack over eight miles of front southward of lower trenches to Ypres-Banck Railway northward of Langemark was completely successful. All our objectives were gained. Positions of great importance were won. Over three thousand prisoners have already been counted. We are now in possession of the main ridge to a point thousand yards northward of Broodseinde. The weather after promising to be favourable became less settled and strong. A westerly wind blowing with the force of gale and rainstorms throughout the battle added to the difficulties of advance and airmen's work. Nevertheless aircraft did valuable work and afforded useful information as to the positions of our troops and the assembly of the enemy for counter-attacks. English, Australian and New Zealand Divisions delivered the assault. Among English troops were battalions from twenty eight counties. There were also a few battalions from Scotland, Ireland and Wales. Rapid progress was made at all points in the front. Only a short advance was intended southward of Menin Road where the objectives were reached at an early hour. English battalions northward of the road carried after a sharp fighting the hamlet of Polderhoek and Polderhoek Chateau and expelled enemy from numerous farms and small woods southward and eastward of Polygon Wood. Australians captured Molenwarelshoek and cleared houses on Zonnebeke, Broodseinde road. New Zealanders took Cravenstafel. The English on their left continued the line of our advance and reached the outskirts of Poelcapelle. The first objectives were gained on a whole front of attack shortly after the assault opened. Our advance against final objectives carried out in accordance with plan was equally successful. English troops took the villages of Reutel and Noordhoek and secured high ground overlooking Becelaere. The Australians captured Broodseinde and established themselves well over the crest of the ridge five miles eastward of Ypres giving observations eastward. The English on the left of our attack carried the bulk of Poelcapelle and secured the line of their objectives eastward of Poelcapelle Church. The whole of our objectives were carried before midday. Statements by prisoners and identifications of German unit, and numbers of German dead show that our attack, anticipated by few minutes attack by five German divisions against our front from Polygon Wood to Zonnebeke, the barrage descended on enemy's assembling troops and his attack did not materialise. Our infantry overwhelmed those who escaped from the artillery fire. Owing to enemy's losses in this area few counter-attacks have yet developed. Two were attempted early in the afternoon eastward of Cravenstafel but were broken up by our fire. Another north-eastward of Langemark led to severe fighting but failed to drive us out of positions gained. Later in the afternoon three counter-attacks south-eastward of Polygon Wood were unsuccessful. Enemy's losses throughout the whole fighting were exceedingly heavy largely owing to the unusual number of German troops on the battle front, at the outset of our attack. Our casualties were light. We captured a few guns and much material.

LONDON, October 5.
Wireless German official message says:—There was powerful artillery duel throughout the night from Menthoulst wood to-day. It increased this morning to drumfire and a strong English attack in Ypres bend developed.

Enemy Attacks British Lines.

Attackers Driven Back.

Great Aerial Activity.
(Delayed in Transmission).

LONDON, October 5.
This evening's British communique says:—The enemy heavily bombarded this morning our positions between Tower Hamlets and Polygon Wood. His infantry attempted to advance but our artillery broke down the attack on the greater part of the front before it reached our lines. A few of the enemy penetrated

our barrage north of Menin Road, but our infantry completely repulsed them. Our positions are intact. There was a great artillery duel east of Ypres. Our aeroplanes dropped eight tons of bombs on Tuesday and hits were observed on three aerodromes in the Courtrai area and a forth near Cambrai. We successfully attacked dumps near Douai and sidings at Roulers. The enemy avoided our fighting planes but attacked our long-distance bombing planes far eastward of the line. Six German machines were brought down and four driven down. Six of ours are missing.

A Staggering Blow.

Enemy Thoroughly Alarmed.

LONDON, October 5.
Reuter's correspondent with the British headquarters says a new and staggering blow in Flanders was launched this morning in unsettled weather which, however, favoured us and handicapped the enemy. To-day's battle is a bid for a further grip on the great Menin Ridge system. The enemy was unquestionably fully alive to the impending attack, the only points of which he was not sure were just when and exactly where it would be made. That the enemy is thoroughly alarmed at the development of the strategic menace to the whole of his right flank is sufficiently shown by the feverish haste with which he is hurrying up fresh troops and shuffling his reserve. Two divisions have appeared from the Russian front within the last few days. The Germans are now being driven beyond the zone of long prepared positions with the result that they have to depend more on men and less on protective works to resist the advance. As a consequence of this development of open warfare the fighting is becoming cleaner, namely, there is more of the hand-to-hand element and less of chemical frightfulness.

British make Excellent Progress.

LONDON, October 5.
Reuter's correspondent at headquarters says:—The battle opened this morning with a fierce whirlwind of artillery barrage which crept on ahead of our men, the first waves of whom advanced in fighting order so as to cover ground rapidly. A wounded soldier who lay in a ditch during the last battle said both our barrage and that of the Germans passed over him and added that there was no comparison between the intensity of the two. Early reports arriving from the battlefield are highly encouraging and say that our progress is excellent. Prisoners are streaming into the collecting cages. An attempted counter-attack at Broodseinde was promptly broken up. German artillery is shelling certain spots heavily but the walking wounded report that our casualties are slight.

Once again the day has gone well for the British.

Air Successes.

LONDON, October 5.
F.-M. Sir Douglas Haig in a communique with regard to aviation work says:—Low clouds and a high west wind on Wednesday made aerial work almost impossible. Four machines attempted to bomb an enemy aerodrome. One bombed its objective, and two bombed other targets. Few hostile aircraft were seen.

Germany, the Defeated Side.

Moral of Futile Counter-Attacks.

LONDON, October 5.
Reuter's correspondent at headquarters emphasises the importance of the fact that we retain all our gains in the recent pushes. This is the true test of military strength, for in this war taking a position is one thing and retaining it quite another. Apropos of this the following incident is characteristic. Following upon a great burst of gunfire, the Germans succeeded in rushing a little outpost of ours in the Scarpe Valley where there was a much bitter fighting in the spring.

It was a small affair garrisoned by a mere handful, but the Germans made a great fuss over it as they do over any of their rare successes now-a-days. Their vauntings however were premature for on the following night our lads returned and cleared them out of the post. The moral is that what we take we keep now-a-days even though the enemy effects a temporary re-entry. The side which is always steadily losing and never recovers losses is the beaten side. The Germans are being surely defeated on the western front and defeat in the field is the one nightmare from which Prussian militarism shrinks. We do not trouble about the map, we have done all we wanted in the way we wanted and that is what really matters.

Raiders Driven Back.

LONDON, October 5.
Marshal Haig's communique this afternoon says:—Enemy heavily shelled new positions east of Ypres which our troops are engaged in organising. We drove off raiders north of Gouzeaucourt with loss and repulsed three raids in the neighbourhood of Lens.

French Front

French Activity.

Enemy Assemblages Dispersed.

LONDON, October 5.
The French communique says:—There have been head on and artillery actions on the plateau south of Allés. An enemy "coup de main" was repulsed west of Pompelu. There was a very violent artillery struggle throughout the day on the right bank of the Meuse. The attack on our trenches north of Hill 344 was repulsed. Our artillery caught enemy assemblages in this region with its fire.

LONDON, October 5.
The French communique says:—There were violent artillery actions on the right of the Meuse in the region of Bazouvaux and Hill 344.

Russian Front

Bulgarian Attacks Stopped.

LONDON, October 5.
A wireless Russian official communique says:—Our artillery stopped enemy attack in dense waves south of Radautz. Bulgarians occupied several trenches in Buzeo region but we counter-attacked and restored the position.

Italian Front

Italians Break Up Attacks.

LONDON, October 5.
An Italian communique says:—We broke up repeated enemy attacks on the western slopes of Monte San Gabriele.

Austrian Torpedo Boats and Submarines Hit.

LONDON, October 4.
The Italian wireless communique says:—We repulsed repeated attacks against San Gabriele. Our air squadron attacked the naval base of Cattaro and hit torpedo boats and submarines.

E. Africa Front

The Situation in E. Africa.

Germany's Dwindling Territory.

LONDON, October 5.
Reuter's special correspondent at Mahindye wires that the situation in East Africa is as interesting as it is hopeful. The theatre of war is now confined to a single corner of the colony. The difficulty of feeding the troops is not so great as it was early in the campaign, being obviated by the establishment of sea bases at Kilwa and Lindi in close proximity to the fighting front. Mahenge, Liwale, and Massesse are the only points of importance left to the Germans and the net is daily drawing closer round them.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Export of Silk Waste Prohibited.

SIMLA, October 5.
A Press communique says:—It is notified for general information that with effect from the 6th October 1917 the export of silk waste is prohibited to all destinations except the United Kingdom and the export of all other forms of silk and of silk goods including cocoons is prohibited to all destinations in foreign countries in Europe and on the Mediterranean and Black seas other than France, Russia, Italy, Spain and Portugal and to all Russian Baltic Ports. Licenses will however be freely issued for the export of silk waste to France.

LATEST TELEGRAMS

LONDON, October 4.
General Maurice at a weekly review of the situation this afternoon informed Reuter's representative that he had just heard by telephone that Marshal Haig had gained the whole of to-day's objective including a very important part of Menin Ridge. Advance was over sixteen thousand yards and reached a maximum depth of 2,500 yards. General Maurice gave the following figures regarding troops employed since July 31st to date:—English seventy per cent; Colonial sixteen, Scottish eight, and Irish six. The respective casualties for the same period were seventy six per cent eight less (sic) and six of the total. From the beginning of the year to September 30th 51,435 Germans had been taken prisoners, and 332 heavy guns had been captured. Our total losses were 15,065 prisoners and no guns during the same period. In all theatres of war we had taken 72,513 prisoners and captured 470 guns. We had lost 15,850 prisoners and no guns. Our greatest success was on the Somme when we had led the initiative ever since. We first began bombing and put in double the quality that Germans did. We have initiated everything in air and enemy would never be able to interfere with our photography or artillery. We had concentrated on the main issues. The importance of General Maude's victory at Ramadiah lay in the fact that it was the point where the enemy might have made a flank attempt on Bagdad. The Germans in East Africa had been driven into a much smaller area and enemy now held only two hundred and fifty by fifty miles of German East Africa. An high Admiralty official has informed Reuter that more submarines have been destroyed during the last quarter than in any previous quarter while allied shipping losses for the same period have been fewer than in any previous quarter since the intensified warfare began.

ALLAHABAD, October 6.
LONDON, October 5:—The importance of the German seaflank is emphasised by the constant counter-attacks the Germans have made to retake the Ypres positions. They have realised that if driven from all these heights the danger of having their right will be great. This possibility has been increased by the last German defeats. All assaults have been repulsed. The slaughter of the first battle of Ypres is being reported the Huns falling before the steady and accurate rifle fire of the British. Nothing would withstand the Liverpool, Middlesex Staffords, Suffolks, Argylls, Camerons, Middlelothians, Yorks, Londons, Surreys, Kent and Lancashires, which are among those regiments that have performed great deeds making Ypres the greatest battle name. Our losses have been small as attacks have been destroyed before becoming effective. And now has come the latest successful British push. The "Petit Parisien" in praising the British methods of attack says the Germans left thousand killed on the ground yielded yesterday on the British front.

(to be continued)

చయము లేదట. అందుచే బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక యూరపియనుల యభిప్రాయము నెంతవరకు చెలుపుచున్నదో, టైముస్ పత్రిక గూడ నంత మాత్రమే చెలుపుచున్నదని మెయిలు పత్రిక వ్రాసి నది. ఇక మెయిలు పత్రికకు యూరపియనుల యభిప్రాయమును చెలుపుట కెట్టి యర్హత కలదో నిరూపింపబడినది. పత్రికా సంపాదకులు యూరపియనులట. యజమానులు గూడ యాజాతివారేనట. వీరి యభిప్రాయము, ప యోసిరు, ఇంగ్లీషుమెను, స్టేట్సుమెను మొదలగు నాంగ్ల పత్రికలచే నామోదింపబడినట్లు. మద్రాసు టైముస్ పత్రిక మెయిలు పత్రికాభిప్రాయములను విమర్శించుట చేతనే, టైముస్ పత్రిక యిట్టి శాపములకు గురియైనది. మెయిలు పత్రికా వ్యాసము జూచినతోడనే, టైముస్ పత్రికకు బట్టరాని యాగ్రహము గలిగినది. జాతీయాహంకారము ప్రబలిల్లినది. ఇట్టియహంకారమును వెల్లడిజేయుటకు టైముస్ పత్రిక బూనియు, కొంచెము శాంతమును తిరిగి వహించి, నేటి పత్రికలో చక్కని జవాబునిచ్చినది. మెయిలు పత్రికాభిప్రాయములకు, ప్రతికూలురగు యూరపియనుల నేకులు గలరని, టైముస్ పత్రిక స్ఫుటపరచుచున్నది. టైముస్ పత్రిక యూరపియనుల కొరకు, యూరపియనుల చేత నడుపబడుచున్న దనియు, యూరపియనుదృక్పథమునే చెలుపుచున్నదనియు, నిరూపింపబడినది. వారమున కొకమారు, భారతీయు లొకరిచే వ్రాయబడజేయభిప్రాయములు, హైందవాభిప్రాయములు ఆంగ్లేయులకు చెలియుట కుద్దేశింపబడినవి. పత్రికా సంపాదకులను, సహాయ సంపాదకులను, మ్యానేజరును, ఆంగ్ల దేశమున బుట్టి పెరిగినవారే. వీరి వ్రాతలు యూరపియనుల నేకుల యామోదము బడయుచున్నవట. ఈ పత్రికయొక్క యాజమాన్యమును వహించునది మద్రాసు టైముస్ అండు ప్రింటింగు పబ్లిషింగు కంపెనీవారు. ఒక భారతీయుడు, ఇందలి భాగములను జాలవరకు విక్రయించుకొనెనని చెలుపబడినది. కాని వీరికి, పత్రికావిధానమును నడుపుట కధికారము లేదు. ఏబది వత్సరముల నుండియు, ఈ పత్రిక యూరపియనుపత్రికగానే యుండెననియు, అప్పటికిని నిలులనే యున్నదనియు, ప్రస్తుతసంపాదకునికి తమయిచ్చునచ్చియుట వ్రాయుటకు స్వేచ్ఛగలదనియు, మద్రాసు టైముస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. యూరపియనులకొరకు వారి కనుకూలముగ వర్తించి గట్టిన గృహముల యాజమాన్యము భారతీయుల నైనంత మాత్రమున, వాటిని యూరపియను భవనము లని పిలుచుట లేదా యని టైముస్ పత్రిక ప్రశ్నింపుచున్నది.

మెయిలు పత్రిక టైముస్ పత్రికను యూరపియను పత్రికగాదని చాటుచున్నది. మెయిలు పత్రిక వ్రాతల సత్యము లనియు, పత్రిక యూరపియనుల చేయనియు, మద్రాసు టైముస్ పత్రిక సమర్థించుచున్నది. ఈ పత్రికల తగవు దీర్చి, యూరపియనులవరకు సారాంశమును దృష్టికరముగ పంపింపగల, మధ్యవర్తి లేవరైనను బయలు వెడలరా?

(0)

మాంటాగూగారి రాక : ఆంగ్ల దేశ పత్రికలు.

మాంటాగూగారు హిందూ దేశమునకు వెడలుటకు, మెయిలు పత్రిక వలనే ఆంగ్ల దేశముందలి నార్ థుక్లిఫ్ పత్రికలు యధ్యంతరముల గల్పించుచున్నవి. కాని యుదారాభిప్రాయముల చెలుపు పత్రికలనేకము లీ విషయమై సంప్రీతిని జూపినవి. వెస్టు మినిస్టరు గెజెటు పత్రిక చక్కని హితము చెలుపుచున్నది. సంగ్రామారంభము నుండియు, ప్రజాభిప్రాయము హిందూ దేశమున సత్వరగతిని జూపు

చున్నదనియు, ప్రభుత్వము మాత్రము ప్రజాభిప్రాయమునకన్న ముందునడువక వెనుకంజ వైచుచున్నదనియు, ఈ పత్రిక చెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వము వారెట్టి సంస్కరణవిధానము బ్రచురించినను, మహాప్రసాదమని కళ్ల నద్దికొనుదినములు గడిచినవనియు, ప్రతివిధానము ప్రజలచే తీవ్రముగ విమర్శించబడుననియు, ప్రభుత్వపు మాటలకును క్రియలకును సహచర్యమున్న గాని, భారతీయుల విశ్వాసము ప్రబలదనియు, నీ పత్రిక వ్రాసినది. సంస్కరణములు వాంఛనీయములేగాని, వాటి ప్రాబల్యము క్రియ కాలము రాలేదను సాకు లిక బనికీరావు. అత్యంత జాగ్రూత జూపుచూ, అభివృద్ధి కాటంకముల గల్పించినచో, మాంటాగూ గారు హిందూ దేశమునకు వెడలుట చేలాభము గలుగజాలదని ఈ పత్రిక యభిప్రాయ పడుచున్నది. దేశాభిప్రాయము గనుగొనుటకు, నాయకులలో మితవాదుల యభిప్రాయముల గనుగొనిన జాలదనియు నతివాదనాయకుల యభిప్రాయముల గూడ కైకొనిన గాని సత్యమును గ్రహించుటకు వీలుండదనియు వెస్టు మినిస్టరు గెజెటు చెలిపినది.

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక యంతవరకును యవలంబింపబడిన చిట్టి యభిప్రాయమున హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుటకై దృఢ ప్రయత్నములు జరుగలేదని చెలుపుచున్నది. ఇంతవరకు జరుపుచున్న పరిపాలనమే, సాష్టవధి పాలనమని యధికారులచే తలంపబడుచున్నది. ధైర్యము నవలంబించి, ప్రజల విశ్వాసము జూరగొని, సంస్కరణముల బ్రవేశపెట్ట యీ పత్రిక నాంధ్రంపుచున్నది.

లండను టైముస్ పత్రికకు బొంబాయి విలేఖరి వ్రాసినలేఖలో, ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును మార్పుట యవసరమనియు, ఆ మార్పులు ప్రజల యాశయములను ఫలింప జేయగలవిగ నుండవలయుననియు, నుదహరింపబడినది.

వెస్టిమిన్స్టర్ సేనానాయకుడు, రాజకీయ శిక్షితులకు, తుమాచణ యిష్టించుటకు, నధిక ప్రయత్నముల జేయు విధుడయ్యెనని, న్యూ స్టేట్సు మెను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. హిందూ దేశములో గూడ ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలలో, క్యాపిటలు మదరాసు టైముస్, టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా మొదలగు పత్రికలు, మాంటాగూగారి రాక నభినందించుచున్నవి. మదరాసు టైముస్ పత్రిక చెలిపినట్లు "హిందూ దేశము, అన్ని దేశములవలెనే, సత్వ రాభివృద్ధిని గాంచుచున్నదనియు, 1917వ సంవత్సరమున చతుర్థతాబ్దము క్రిందట పరిపాలించిన విధమున పరిపాలించుటకు వీలుండదనియు గ్రహించుట ధర్మము."

ఈ హితమును బాగుగ గ్రహించినచో, కోపానలమును గ్రక్కుచున్న ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు శాంతిజెంది, దేశాభ్యుదయముకొరకు, భారతీయులతో గలసి కృషి సూచగలవు.

—:—:—:—

మహమ్మదీయ మహాసభాధిపతి

కలకత్తాలో డిసెంబరు నెలలో జరుగచున్న మహమ్మదీయసభకు, మహమ్మదాలీ గారు సభాధిపతిగ నెన్నికొనబడిరిని నేటి తంత్రీవాత్సలలో గాననగును. దేశాభ్యుదయముకొరకు కృషి సల్పి, యందుకొరకై యాత్మప్రసన్నుడై మెనరు గావించి దలచిరో యిట్టి వాడిని గౌరవించుటకు భారతీయులు బూనుకొను చున్నారు. కాంగ్రెసు సభకు ఆనిబిసెంటుగావును, మహమ్మదీయ మహాసభకు మహమ్మదాలీగారును సభాధిపత్య గ నెన్నికొనబడిరి. ఇట్టి తరుణములో క్రొత్త సంఘం గమ

నించి, మహమ్మదీయనిర్బంధితుల ప్రభుత్వమువారు నడలివైచుట సమంజసముగ నుండును. మహమ్మదీయభిప్రాయమును సమాధాన పరచుకొనుటకు వీలగును. నిర్బంధితులవిడుదలకొరకై నెట్టి చర్యల దీసికొనవలయునో యాలోచించుటకు నేటిదినము మహమ్మదీయ సంఘము వారు సమావేశమయ్యెదరు.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ గోపాలకృష్ణ సంకీర్తనభావనా:—ఈనెల 7వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 4-30 గంటలకు తంబు పెట్టి వీధి 130 వ గృహమున తిరువల్లూరు రాజాయకన్య గాన సభ జరుగును.

వార్షిక సభ:—కోమలేశ్వరమ్మ పేట హిందూవారికా పాఠశాల 4వ వర్షం చూపుకోమల లాల్ హుసేను రావు సాహెబు కలకల కన్నుల కెక్కిగారి అధ్యక్షత క్రింద నేడు (6-10-1917) సాయంత్రం 5 గంటలకు జరుపబడును.

అచరుడే:—చెన్నై ప్రతి ఆంబులెక్క కోమలా కి ఉన్న వడినమున పట్టణమునందు వివిధ భాగములలో బామ్మలను లాంతరు సహాయమున చూడెదరు. ఇందువలన యును సహాయ కాదులుగ నుండెదరువారు రావు సాహెబు దాక్షర్య యు. రామారావుగారికి వ్రాయవలెను.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—ఈనెల 7వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 6 గంటలకు ఉపాసనా మండపమున (97 ఆన్సా పిళ్ళవీధి) కే. పున్నయ్యగారు "సాధ్యమందున వైరుధ్యము" అను విషయమున సువర్ణనిరంకు.

మోటారుబుట్ట డీకొనుట:—మదరాసు బాంకి యుద్ధాగ్ని కైటు వెనుకగాది. మోటారు బండి ఆడినవకం వెనీ వారి మోటారు వైకియలో ప్రాజురం తెనయొద్ద డీకొనెను. వైకియలో ప్రక్కబండి పూర్తిగా పాదయుపోయినది. రెండు బండ్లలోనివారును క్రిందపడిరిగాని గట్టిబెట్టులు తగులలేదు.

రోల్స్ గారికి విక్రయపు:—కే. సి. రోల్స్ గారు కొన్ని వారములలో చెన్నై ప్రాంతం డి వెల్లిపోయెదరు గాన వారికి విక్రయపు విండు గావించుటకు నిశ్చయింపబడినది. కాక ప్రాత క్రొత్త విద్యార్థు లివ్వవలదిన చందాలను విండు సంఘ కార్యదర్శి సి.ఎస్. తిరుమేకలూరారి గారికి ఈనెల 9వ తేదీ బంగళావారు లోపున సందునట్లు పంపవలెను. పంపువారు II వీధి వచ్చుకొరకు ఆదివ్రాయవలెను.

ఉచిత రాత్రిక కళాశాల:—చెన్నై ప్రతి యవజన సంఘమువారు పచ్చయప్ప కళాశాలా ఉపనయన రాత్రిక కళాశాల లోపాలు ఉన్న పాఠశాలలనుగూడ నేర్పరపనిశ్చయించిరి. సాయంత్రం 6 మొదలు 8-30 వరకును పాఠములు నేర్పబడును. విద్యార్థుల కెట్టి వ్యయమును లేదు. స్కూలువైదలు విద్యార్థులు కళాశాలలోను 2-వ ఫోరము మొదలుకొని వైతర గతులలో చదువునారు ఉన్న పాఠశాలలోను చదువుట కర్హులు. ఇవ్వనున్నవారు ఈనెల 10-వ తేదీ యువవారము నాడు సాయంత్రం 6-30 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాలకు వెళ్లవలెను. వ్రాసు దలచిన వారు, టి. ఎస్. శేషచలం టి. పి. సి. ఎల్. కె. హైవోడు - పదమూడవ - మదరాసు లని వ్రాయవలెను.

మహమ్మదీయ నిర్బంధితులు:—మహా సయ్యదురాజా ఆలీగారు చివర్యాగవతోయి మహమ్మదాలీ, హుక్మాటాలీ గారులనుగూడగోరి. కాని ఆవృత్తి డెప్యూటీ కమిషనరుగారు వారికి సంరక్షణమున కనుమతించలేదు. నిర్బంధావాసనిక్షును నిర్బంధమును విమర్శించి తిరిగిచర్చినికొనవలె ననియు, ఆంధ్రమహాద్వారావాసాలలో వారినివింపవలసి యుండుటచే తానవదేక కోమల యుండెదనియు, తన్ను నిర్బంధితుల జూడ నీచుభంధులగుటచే తన స్వామివాదకృత్రి యధికారులకు హాని సంభవించుచున్నదనియు చెప్పును నతడు ఆ దేశాధిపత్యమును వాదించెనెను.

బిరోపామహాసంగ్రామము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లాండు

నాకావ్యాపారము.

లండను, అక్టోబరు 5:— వాస్తాసంఘమువారి క్రింది సమాచారమును తెలియబరచుచున్నాము. — నాకావ్యాపారాధికారి సమాధానసంఘము సెక్రటరీని నియమించెను. ఎంతెంత కూలి యీయవలసినదియు, ఒక్కొక్కరుర కెంతవంది మనుష్యులు కావలసినదియు మొదలగు సంతకముల తర్జిమను నిమిత్తమీసంఘమువారు నావికాధికారుల యొక్కయు నావికుల యొక్కయు ప్రతినిధుల నాహ్వానించిరి. మంత్రవర్గమువారు కూలల యేర్పాటుల గూర్చి తగినవిధానముల సంగీతించి సంభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచున్నది. నిమిత్త మన్నితరగతుల వారును అత్యంత అన్యోన్యహాకారత నైకత మొదలగు సభ్యమువారు సమ్మతించుచున్నారు.

బ్రిటిషువారి నియోజకవిధానము.

లండను, అక్టోబరు 5:— ప్రజలచట్టము (సివీల్ బిల్లు) యొక్క ప్రాతినిధ్యమును సరించి పున్న నియోజకవిధానము ననుసరించి బాండ్లకి కమిషనరు లొకచిత్తు విధానమును సిద్ధముచేసిరి. దానిప్రకారము ప్రజలసభయందు మరి 81 రు సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యమియవలసి యున్నది. ఈముప్పదియొక ప్రతినిధులలో 29 గురు ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులుగను, నేలైన కొకడును, స్కాట్లాండును కొకడును ఉండవలయునని యేర్పాటు చేయబడెను.

మరణము.

లండను, అక్టోబరు 5:— అడ్మిరలు సర్. ఎఫ్. టుకను హేమిల్టను గారు చనిపోయిరి.

బ్రిటిషు ప్రధానులకు బహుమతి.

లండను, అక్టోబరు 5:— 95 అక్షయశీలగారు బకింగ్ హామువైపులో నున్న “డిడెక్సు” అను తమ ఆస్తిని భౌతిక బ్రిటిషు ప్రధాను లండ్లొకిని అధికార బాసపద నివసన గృహముగ నిచ్చివేసిరి.

ప్రాస్తు

శత్రువులు బ్రిటిషుపంతుల నెదిరించుట

లండను, అక్టోబరు 5:— నేటిసాయంకాలము బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించిరి. టుకను హేమిల్టనుకు, పాలిగాను కనమునకును మధ్యనుండు మార్గమును శత్రువు భయంకరముగ ముట్టడించిరి. రంగమునందలి విశేష ప్రదేశమున శత్రుపదాతి దళములు మాప్రదేశముల దిక్కు బ్రయత్నించినది గాని మా ఫిరంగులు వారి నెదిరించి విఫలమయ్యెను గావించినవి. మెనిసు రోడ్డునకు వత్తరమున శత్రువులలో కొందఱు మాని వారలకేతెప్పుప్రదేశమును దొడ్చిరి. మాపదాతిదళములు వారిని పూర్తిగ పరాభూతుల గావించినవి. మాప్రదేశములన్నియు దృఢపత్రములుగ నున్నవి. ఈప్రస్తునకు తూర్పున భయంకరమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. మంగళవారమునాడు మా విమానములు రిటన్నుల బాంబులను బాంబుడిచినవి. కొద్దొయి పుర్రేదేశమునందు మాకు విమానాశ్రయములకు దెబ్బలుతగులుట జూడబడెను. కాంత్రేయి సమీపమున నుండు వైమానిక కాలయనునకు కూడ దెబ్బతగిలెను. దూరాయ సమీపమున నుండు వైమానిక కాలమున, తొలకనగడమునకు వైమానిక కాలము మేము విజయవంతముగ నెదిరించితిమి. శత్రువులు మాతో గాటపు విమానములవారి బడక పెట్లన తప్పించుకొనిరి. అయిన నవి పంక్తికి తూర్పున నుండు చాలదూర ప్రదేశమునకును బాంబుల చివ్వుల మా విమానముల నెదిరించిరి. జర్మను విమానము లారు శేల గూర్చుబడియెను. నాలుగు క్రిందికి తరిమివేయబడెను మావిమానము లారు కన్నించుకున్నవి.

ప్రజల ప్రయత్నము.

లండను, అక్టోబరు 4:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయమునకు నున్న రైతుగురారి విలేజుకుడ్డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. శత్రువుల నోడిముగ నపారమగు నష్టమును గలిగించుటకు నేటి యుద్ధము ప్రజల ప్రయత్నము గావించబడెను. వా

యుధార మేమియు బాగులేకుండెను గాని చివర కది మాకను నూలముగ ఫలించి శత్రువుల విశేషముగ వంచించెను. నేటి యుద్ధము మెనిసు రిడ్డిని పట్టుకొనుటకు మరింత సహాయకారి యయ్యెను. ఈయుద్ధములలోనే జరుగుగనన్నదని శత్రువులు బాగుగ గుర్రెజిగియున్నారు. కాని ఎప్పుడు జరుగునో యెచ్చట జరుగునో అదిమాత్రము వారికి పూర్తిగ తెలియదు. ఈ నూతనప్రయత్నము వలన తనకుడి పార్శ్వమున కంతటికిని విశేషనష్టము గలుగగలదని శత్రువులు విభ్రమ చేతముగై యుండెను. సంగతి తన మూలబలముల తగ్గించుచు నాక్రొత్త దళముల నలి వేగమున కుడిభాగ సహాయార్థ మంపుటవలన వత్తము కాగెను. గత కొలదిదినములలో రుస్సారంగము నుండి అప్పుడే రెండుపటాలములు వచ్చినవి. తాము చిర కాలమునుండియు యుద్ధసన్నాహము చేయుచుండిన ప్రదేశమునుండి శత్రువు విశేషదూర మానలికి తరిమివేయబడుట వలన నత డిత్తుడు కేవలము వైదిక బలముమీదనే ఆధారపడ వలసినవాడయ్యెను. సంతకక సన్నాహములమీద నాధార పడుటకేతని కావంతయునవకాళము లేకున్నది. ఇట్టియుద్ధమారంభమైనదానిగ విశేషముగ ముఖముఖి యుద్ధము లభివృద్ధి నొంది రసాయనపు భయంకరమోసములభిలీ తగ్గుచున్నది.

బ్రిటిషువారు మంచియభివృద్ధి నొందుట.

లండను, అక్టోబరు 4:— ప్రధాన కార్యాలయము వద్ద నున్న రైతు టుకను గారి విలేజుకుడ్డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — నేటి యుద్ధము యుద్ధము భయంకర శత్రువుల కోలాహలముతో ప్రారంభమయ్యెను. అతి వేగముగ ఫలము నాక్రమించుకొను నిమిత్తము ఫిరంగి దళములందలి ప్రథమ పంక్తులు వెండలకడనే బయలు వెడలినవి. అంతకుముందు జరిగిన యుద్ధమందు దెబ్బలు తగిలి యొకగోతి లోపడియున్న వైదికు దొకడు ఉభయకక్షలవారి ఫిరంగిగుండ్లు తనమీదగనే పోవుచుండెడివనియు, రెండింటి జనశత్రువులకు చాల భేదమున్నదనియు బలికెను. యుద్ధరంగము నుండి తెలియవచ్చిన తొలివార్తల ప్రకారము యుద్ధము ఉత్సాహవంతముగ నున్నదనియు, మాయభివృద్ధి ప్రశంసనీయముగ నున్నదనియు తెలియుచున్నది. బండ్లకత్తులగు శత్రువైదికుసంఖ్య విశేషముగ పెరిగిపోవుచున్నది. బ్రూష్లేయిండివద్ద శత్రువు లొక ప్రతియుద్ధము సొసరింప బ్రయత్నింపగా నాయది తక్షణమే ప్రతిహతము గావించబడి యెను. జర్మనుఫిరంగి దళములుకొన్ని ప్రదేశములందు మహా భయంకరముగ ఫిరంగుల గాల్పుచున్నారు. అయినను మావైదికులు విస్తారముగ మరణించలేదని దెబ్బలు తగిలిన వారిలో నకున దాగ్ధ్యము గల మావైదికులు చెప్పుచున్నారు.

మరల మరియొకసారి దినమంతయు బ్రిటిషువారి విజయముననే పూర్తియయ్యెను.

వైమానిక విజయములు.

లండను, అక్టోబరు 4:— వైమానిక వర్తమువారి వర్తము గూర్చి సర్ డెడ్లను హేమిల్టను లొక ప్రకటననుం డిట్లు చెప్పిరి. — బుధవారమునాడు మేఘావరణము చాలక్రిందికేయుండుట వలన నుపశ్చిమ వాయువులు ప్రబలముగ వీచుటవలనను వైమానికులపని చాల దుర్భటమయ్యెను. శత్రువులవైమానికాలయ మొక దానిమీద బాంబులవేయవలయునని మావిమానములు నాలుగు ప్రయత్నించినవి. ఒకవిమానము తాననుకొనిన చోటబాంబుల వేసెను. రెండు వైమానిక కాలలమీద బాంబుల వేసినవి. శత్రువిమానములు కొన్ని గన్నట్టెను.

జర్మనీ; పరాజయకత్తు.

లండను, అక్టోబరు 5:— ప్రధాన కార్యాలయమువద్ద నున్న రైతు టుకను గారి విలేజుకుడ్డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — ఇటీవల మే మభివృద్ధిగాంచిన ప్రదేశముల నన్నిటిని నిలువబెట్టుకొనుటలో విశేష ప్రాయశ్చయము గలదు. వైదికభూముయొక్క యధాగోస్థిని దెలిసికొనుట కిది మంచి పరిశోధన. ఈ యుద్ధమున ఫల మాక్రమించుకొనుట యొకరిలిగనగు, మించుకొనదాని నిలపుకొనుట యొకరిలిగన

ఉండును. దీనిబట్టిమాచిన ఈక్రిందిసంగతిచాలఉద్బోధకరముగ నుండగలదు. విశేషముగ ఫిరంగియుద్ధ మొనరించినపిదప సెక్కు మారుగ మీదికే తెంచి జర్మనులు స్కాట్లొలోయలో మా ప్రథమ పంక్తియందు కొన్ని ఫలముల బట్టుకొనగలిగిరి. వాటినిగూర్చి వసంతయుతువునందు స్ఫూరముగు యుద్ధము జరిగెను.

ఆయుద్ధ మంతయుభివృద్ధిమైనది కాదు. మావైదికులు కొలది మంది మాత్రమే యుద్ధమునందరి. ఆవిజయమునుగూర్చి జర్మనులెంతయో వెద్దజేసిరి. ఇప్పటిలో నెప్పడైన “నూటనాటకమి యో తగిలియె” యొకవిజయమును బొందగలిగినవారు దాని నెంతయో వెద్దజేసి ప్రకటించుచు. అయినను వా రాఫలముల నాక్రమించుకొనుటకు సమయ మనుకూలముగ నుండలేదు. ఆచరుచటి రాత్రియే మా పిల్లకాయలు వాని నెదిరించిన శత్రుల తరిమివైచిరి. దీనినిబట్టి యొకసారాంశమును గ్రహింపదగును. ఈ రోజులలో మే మెద్దాని నాక్రమించుకొనిన నది కిలాక్షరమనుటకు సందియములేదు. ఒకప్పుడు శత్రులుమరల నాఫలమున ప్రవేశించి కొంతకాల ముండవచ్చును గాని మరల నాప్రదేశమును వారు స్వాధీనము గావించుకొనుట కలలోనివార్త. ఏపక్షము నిరంతరము నష్టముల పాలగునో, తన నష్టముల నెన్నటికిని మరల సంపాదించుకొన నేరదో యా పక్షమును పరాజయ మొందుచున్నదిగ నె భావించవలయును. జర్మనులు నిశ్చయముగ పశ్చిమ రంగమున నోడిపోవుచున్నారని చెప్ప నొప్పి. ఈరంగమున పరాజయ మొందుటన్న ప్రవృత్తు పై నిక నిరంకు కాధికారత, కా పరాజయ మెన్నటికిని వృద్ధయశత్యముగ నుండగలదు. భూగోళపట మెట్లున్నదియు మాకవసరములేదు. మే మేదిక నెంత జేయవలెననియో యా దిశసంతయు జేయుచున్నారము. అదియే ముఖ్యముగ పరిగణింపవలయు సంతకము.

పరాసువారి చలనము.

లండను, అక్టోబరు 4:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఎయిలీసునకు దక్షిణమున నుండు పీఠభూమిని చేయికి చేయి కలపటమగు పోరాటములును, ఫిరంగి యుద్ధము ను జరిగెను. పోంపేలునకు పశ్చిమమున శత్రు లొక్క మారుగ వైబడి గొప్పయుద్ధ మొనరించిరి. మ్యూజునది కుడిపార్శ్వమున దినమంతయు మహాభయంకరమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. 344-వ శిఖరమునకు త్రరమునందుండు మా కందక పంక్తులను శత్రువు తెదిరించిరిగాని వెంటనే తరిమివేయబడిరి. ఈ ప్రదేశమున నుండు శత్రుమూకల మాశత్రున్ని ఘోషము విశేషముగ వేధించెను.

దాడిదారులు తరిమివేయబడుట

లండను, అక్టోబరు 5:— నేటి సాయంకాలము మాగ్గులు హేమిల్టను గారిట్లు ప్రకటించిరి. — ఈప్రస్తునకు తూర్పున మే మిటీవల నాక్రమించుకొనిన ఫలముల బలపరచుకొనుచుండ, శత్రువులు వాటివై గుండ్ల వర్షమును గురిపించిరి. గుజయా కోరన కుత్తమున మే మనేకదాడిదారుల నష్టములతో తరిమి వైచితిమి. లెన్ సమీపమున మూడు దాడుల మరలిచితిమి.

లండను, అక్టోబరు 5:— పరాసు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — మ్యూజునది కుడిభాగమున దెబ్బపొవచ్చు ప్రాంతమునను, 344 వ శిఖరపు ప్రాంతమునను భయంకరమగు ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగెను.

రుస్సా

జర్మనులు నూతనావస్థానందన ప్రయత్నముల నొనరించుట

లండను, అక్టోబరు 5:— ఫ్రాన్సా రంగమున నొకయర స్థానము నొనరింప వలయునని జనరలు మెకెన్సేనుగారు ప్రయత్నించు చున్నట్లు ఒడ్డిసానుండి తంతి వచ్చుచున్నది.

బల్గేరియనుల నడలించుట.

లండను, అక్టోబరు 4:— రుస్సా అధికారులిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: రాడాట్టికి దక్షిణమున శత్రుదళము లనేక మొక్క పెట్టిన నెదిరింప మాఫిరంగులు వారి నడలించి నిలువరించిరి. బ్యూడియాలో బల్గేరియను లనేకకడకముల నాక్రమించిరి. కాని మేము మీద ప్రతియుద్ధముల వడపి మాప్రదేశముల మరల వశ్యము గావించుకొంటిమి.

నాకా మంత్రివర్గ కలహములు.

పెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 5:— బాల్టిక్ నాకా వర్గము వారికి ని నా వి కా మంత్రి వర్గము వారికి ని సంభవించిన కలహము ను నాకా మంత్రి అడ్మిరలు వెడరెనిస్కిగారి మధ్యన ర్థిత్వమున పరిష్కరింపబడెను. బాల్టిక్ సముద్రమునందు జర్మను లాకస్మికము యుద్ధము నొనరింప నున్నారు. కావున కలహముల కట్టిపెట్టి నెమ్మది చాల్చువలసిన సమయ మాసన్నమాయెను వారు చెప్పిరి. అంత నావికులు ఈ కలహములవలన యుద్ధమున కే మాత్రము చేటు వాటిల్లనీయమనియు, యుద్ధము వచ్చినతక్షణ మెట్లుచెప్పినట్లు వినుకొందుమనియు చెప్పిరి.

పెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 5:— ఇదివరలో ప్రకవర్తిగా నుండిన జారుగారి కుటుంబమునకు టోబోల్స్క సమీపమున నుండు మర మొకటి నివేశనముగ నీయబడెను.

ఇటలీ

లండను, అక్టోబరు 5:— ఇటలీయను అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. మాంటెసాను గేబ్రియలీ పర్వతపు పశ్చిమమున క్రేతువు లనేకమారు లెత్తిరాగా మే మన్నిమారులును వాని తరిమివైచితిమి.

జలాంతర్గాముల ముంచివేయుట.

లండను, అక్టోబరు 4:— ఇటలీయను లిట్లు ప్రచురించుచున్నారు. సానుగేబ్రియలీని క్రేతువులనేకమారు లెదరించిరి. అయిన మేము వారిని తరిమివేసితిమి. మా వైమానిక దళము కెట్టాలో నావికా సంస్థాపనము నెదిరించి, ఆస్ట్రీలియనుల టార్పెడో మీదను జలాంతర్గాముల మీదను బాంబులవేసెను.

అమెరికా

జలాంతర్గాముల బాగుగ వెంబడించుట.

వాషింగ్టను, అక్టోబరు 4:— జలాంతర్గాముల ధ్వంసమునకు ప్రబలనాకాదళనిర్మాణప్రయత్నములొనరింపబడుచున్నది. నిర్మాణము చాలవరకు పూర్తియయ్యెను. 1918-వ సంవత్సరారంభముననే ఈ నావికాదళమంతయు యుద్ధమునకుసంసిద్ధము కాగలదని నావికా పరిజ్ఞాతలు చెప్పుచున్నారు. ఈ నాకలు క్రొత్తమాదిరివిగ నున్నవి. మచ్చు జూచుటకుగ పూర్తిచేయబడి యుపయోగింపబడిన నాకలనుబట్టి యీ క్రొత్తమాదిరి నాకలు జలాంతర్గాముల బాగుగ వెంబడింప గలవని తెలియుచున్నది.

20,000 విమానముల నిర్మించుట.

వాషింగ్టను, అక్టోబరు 5:— యుద్ధమంత్రిగారిరులు ప్రకటించుచున్నారు. అన్నివిధములగు విమానములు గలసి 20,000 లు విమానములను నిర్మించుట కిదివరలో ననుమతి ఈయబడెను. నాకానిర్మాణ మిప్పుడు యధార్థముగ నారంభింపబడుచున్నది. విమానములు సిద్ధమయినతోడనే గుళిక్షేతులగు వైమానికులను సిద్ధముగ నుంచుదురు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియ పరిశ్రమలు.

మెల్బోర్న్, అక్టోబరు 5:— ఆస్ట్రేలియ రాష్ట్రీయందంతటను పారిశ్రామికావృతస్థ స్వస్థపడునని స్పష్టమైనది.

కార్మికులు పనిలో ప్రవేశించుట.

సిడ్నీ, అక్టోబరు 5:— న్యూ సౌత్ వేల్సులోని బొగ్గుగనుల పనివాండ్లు చాలమంది నిన్నటిదినమున మరల తమ పనులలో ప్రవేశించిరి.

బొగ్గుగనులు.

దొరతనమువారు స్వాధీనపరచుకొనుట.

సిడ్నీ అక్టోబరు 5:— సమ్మెకట్టు ప్రారంభము కాగా నేన్యూసౌత్వేల్సు దొరతనమువారు బొగ్గుగనుల పన్నిటిని స్వాధీన పరచుకొనిరి. యజమానులకు టన్నులవరబడిని కొంత ధనమిచ్చుచు, దొరతనమువారి బొగ్గుగనుల యజమాన్యమున వహించుదురు. యుద్ధమంతయు గనులు దొరతనమువారి పాలనముక్రింద నుండవచ్చును.

ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికాలోనిస్థితి.

లండను, అక్టోబరు 5:— మాహిసిండియేకదనున్నరైటరు గారి ప్రత్యేకవిలేఖకు డిట్లు తంతి నిచ్చుచున్నాడు. —తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి స్థితి యెంతబాగుగ నున్నదో యంత యుత్సాహకరముగ నున్నది. యుద్ధముఖమంతయు నిప్పుడొకేమూలను జేరియున్నది. పైనికుల కావారసామగ్రి మొనగూర్చుట యుద్ధారంభమున నున్నంత కష్టతరముగ లేదు. కిల్మిండిలవద్ద నుండు నావికా సంస్థాపనలు యుద్ధరంగమున కత్యంత సమీపమున నుండుట వలన పూర్వ మట్టికష్టము కలుగు చుండెడిది. మహెంజి, లీవాలి, మాసాసిలు ఈమాడు ముఖ్యస్థలములు మాత్రమే యింకను జర్మనీవారి వశమున నున్నవి. ప్రతిదినమును యుద్ధరంగ మీమాడు పట్టణముల నతితీవ్రతముగ సమీపించుచున్నది.

హాలండు

స్కాండినేవియా హాలండుల కెగురుతులు.

లండను, అక్టోబరు 5:— ఎగురుతులను గూర్చి నిన్నటిదిన మీయబడిన యుత్తరువునం దేమియు వింతలేదనియు, ఇదివరకు మిత్రమండలివా రావరించుచున్న నూత్రముల ననుసరించియే యున్నదనియు రైటరుగారు తెలిసికొనిరి. ఇదివరకు తెలియజేయబడినకొలదివరకులకు తప్ప హాలండు స్కాండినేవియాలకు బోవలయు అన్ని సరకుల ఎగురుతికిని అధికారుల యనుమతి యావశ్యకము చేయుటయ ఈయుత్తరువుయొక్క ఉద్దేశ్యము. ఇందుచే ఎగురుతి సరకుల నన్నిటిమీదను అధికారులకు తగినంత అధికారము ననుకూడుచున్నది. ఇదివరలో అంత ముఖ్యముకానివస్తువులు కొన్నిటికి లైసెన్సు గోరబడ వుండెడిది.

జర్మనీ

జర్మనీయుల ప్రకటనము.

లండను అక్టోబరు 5:— జర్మనీయుల వాయువాద్రయిట్లు తెలియజేయుచున్నది:— రాత్రియంతయు, హూటుట్టువుడున తీవ్రముగ ఫిరంగిదళయుద్ధముజరిగెను. నేటియందు మున నీయగ్నిమరింత తీవ్రమయ్యెను. ఈవైమరంగమున అంగ్లేయులు బలమగు నేనలతో ముట్టడి జిరిగిరి.

జర్మనుపురములపై బాంబులు.

లండను, అక్టోబరు 4:— జర్మనుల పురములపై స్కాథముగ బాంబులు వేయబడినవి. వైమానిక ప్రతిముట్టకులు క్రమముగ జరుగవలయునని పాటులందరును వాంఛించియున్నారు. బెర్లియమన జర్మనువారి విమానప్రధానస్థానము లున్నవి. ఈ ప్రధానస్థానముల నన్నిటిని నాశనమొనర్పవలసినదని నూచింపబడెను. ఇట్టివిమానస్థానముల దగ్గమొనరించిన యెడల, లండనునగరమునకు వేరే రక్షణసాధనము లనవసరమని వాదించుచున్నారు. క్రేతువిమానపు ముట్టడల నోడింపగలమని లండనునగర వాస్తవ్యులు విశ్వసింది యున్నారు. క్రేతువిమానముల ప్రభువునను నెదిరించుటలో వ్యవస్థ మనకనుకూలముగ నుండెను. మారత్తణ ఏర్పాటులలోనికి క్రేతువిమానములలోనియైనదవ భాగము మాత్రము చొచ్చుకొన గలిగెను. క్రేతువిమానముల 5 టిని గూర్చి 12 టిని బలముగ నొవ్వజేసితిమి.

ఆనివిసెంటిన్యూగారు

కలకత్తాలో సమర్థము:— ఆనివిసెంటిన్యూగారు కలకత్తా నగరమున కేగినపుడు ఆమెకు స్వాగత మొసంగుట కావ్యసంఘమువారు చేసిన ఏర్పాటులు నిలువలేదు. ప్రజలు మితిమీరినచ్చిరి. అమ్మగారు ఇరుకునబడి నలిగిపోవు నవస్థ కలిగినది. కాని రైల్వే పోలీసు వారామెచుట్టును నిలిచి తుములముగనన్న ప్రజలమధ్యనుండి ఆతి కష్టముమీద నామెను బండిలోనికి గొనిపోయిరి. ఆందువలన నామెకు చాల నలయక కలిగి ఆమె మాటాడవాలక పోయెను. ఆహ్వానసంఘసభ్యు లెవరును ఆమెచెంతకేగ నవకాళము లేకపోయినది. విసెంటిన్యూగారికి మాటాడ శక్తి లేకపోవుటచే నూరక నమస్కృతులతోనే కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. 8 జతల గుర్రములచే లాగబడిన బండిలో విసెంటిన్యూగారు కాలేజీచావునకు గొనిపోబడిరి. అట్లుపోగు పడినవారిలో అంగభాషాజ్ఞానముగలవారు చాలకొద్దిమంది. వారెందుకు పోగుపడికో వారికే తెలియదని యొకవిలేఖకును తంతి నంపెనని మదరాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. అలహాబాదులో 5వ తేదీని పగలు రెండు గంటలసేపు ప్రజలు స్టేషనుయొద్దకు రాగూడదని అధికారులజ్ఞాపించుటచే విసెంటిన్యూగారికి రైలుస్టేషనులో స్వాగత మొసగబడ దని గూడ మెయిలుపత్రికా కొకరు వ్రాసినట్లు.

చెన్నపురి రాజధానిసంఘము.

బ్రాహ్మణేతరులలో నవీనోద్యమ మేర్పడుటవలన నీ సంఘ మేర్పడుటకు కారణమైనది. ఇది శుభమాచకము. బ్రాహ్మణేతరుల భావములను కాపాడుటకు రావుబహద్రు పి. త్యాగరాజుశ్రేష్ఠిగారి యాజమాన్యమున మొదట దక్షిణఇండియా ప్రజాసంఘమువారు పనిని బాగుగనే ప్రారంభించిరి. కాని రానురాను సెట్టిగారు ను వారి సహచరులను పెవత్రోవను బడి దేశహితమునకు ప్రతిపాటురగు వారిలో నేకీభవింప నారంభించుటచే బ్రాహ్మణేతరులందు హెచ్చుచుండికి వైమనస్కత కలిగినది. నవీనోద్యమమునకు సమర్థులగు దివాను బహదరు పి. కేశవశిర్డీగార్భ్యులు. ఈసంఘమువారు బ్రాహ్మణేతరుల లాభములను కాపాడుచు రాజకీయ పునోద్ధివిధానము ననుసరింతురు. సెట్టిగారును వారివర్గము వారును త్రొక్కిన కుపభ్రములను త్రొక్కువారుగారు. దక్షిణ ఇండియాలోని 4 కోట్ల బ్రాహ్మణేతరులకును మేమే ఉద్ధారకులమని రాజధాని సంఘము వారెన్నడును చెప్పుకొనువారు గారు. అనుకూలముగ నారంభమైన సెట్టిగారి యుద్ధ్యు మంతలోనే దేశానగ్ధ దాయకముగ పరిణమించుట చాల సంతాపకరము. వారు దొరతనము వారి కశన శాసనములను సమర్థించుటకు గూడ సంసిద్ధులైరి. భారతీయులచే ననుపబడు పత్రిక కశనశాసనములు కావలెను కావలెనని మొరపెట్టుట దేవతలను గూడ సంతాపితులముగా చేయదగినదిగా నున్నది. అట్టి దానిని చూచి దేశీయు లెట్లు సహింపగలుగుదురు. అట్టి సంపూర్ణ దేశభక్తి విహీనతగల భారతీయ విద్యార్థికమృత్యులగు కొద్దిమందియైనను చెన్న నగరమున నే గాని మరి ఎచటను గోచరముకారు. రాజధాని సంఘమువారి కొక హెచ్చరిక. మీరు బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును విరోధములు కలిగింపకుండ మెలంగును. బ్రాహ్మణేతరుల కనతికాలమున నభివృద్ధి కలుగుటకు మీరెంత చిత్తుతోనైన పనిచేయవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరుల ఆత్మగౌరవము నభివృద్ధి పొందింపవచ్చును. కాని ఈమజ్జాత్రమైన బ్రాహ్మణ దూషణకు గడంగరాదు. రాజధాని సంఘమువారి భివృద్ధి కష్టపడు వారుగాక సహకారులగుమరు సమృద్ధము మాకు సంపూర్ణముగాగలదు. త్యాగరాజుసెట్టి నాయుగాడ్తో విడిపోవుటయందు కేశవశిర్డీగారు మున్నగువారు చూపిన దేశభక్తికి మేము వారి నెంతయు ప్రశంసించు చున్నాము. అని “యునైటెడు ఇండియా అండు నేటిపుట్టిల్లు” అను పత్రిక వ్రాసినది.

గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల తాలూకా పొన్నూరు గ్రామము నందు ఈ నెల 1-వ తేదీ సాయంత్రము అగ్రవైశ్య సభలో గుంటూరు నివాసులగు వంద్రి వేంకట సుబ్బయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద వైశ్యుల సభ జరుపబడెను. అందు గుంటూరు వాస్తవ్యులగు చీచకుర్తి బసవయ్యగారు వికమత్యమును గురించియు, వైశ్యభర్తృములను గురించియు, వ్రెసిడెంటుగారు విద్యును గురించియు నుపన్యసించిరి.

అవేక్షితము.

రాజమహేంద్రవరము “తాలూకాబోర్డు” అధికారమునం దున్న అమలాపురములోని యున్నత పాఠశాలలో బ్రధానాంధ్రోపాధ్యాయనదవికి నన్వేషకు పండితుం డపేక్షితుండు.

చక్కని యాంధ్రగీర్వాణ భాషా పాండిత్యము గలవారును ఇప్పటి బోధనపద్ధతుల కనుకూలమగు నాంగ్ల భాషాపరిచయము గలవారును, ఉన్నత పాఠశాలలలో బోధనాభ్యసము గలవారును, ఈ క్రింద జేవ్రాలు చేసినవారియొద్దకు ముందు నెల పదియవ తేదీలోపున బ్రాహ్మనాపత్రములను బంపుకొనవలయును. 913

ది 21-9-14 } N. V. Somayajulu
రాజమండ్రి తాలూకా } President, Taluk Board
బోర్డు ఆఫీసు. } Rajahmundry

శుక్లనష్టమునకు దివ్యోపధము.

శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తు లగు విద్యార్థులకు అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.

కె. ఎల్. ఎస్. సింహా బ్రదర్సు
నేటిపుడార్డు, రాజమహేంద్రవరము.

Plague Mortality.

SINLA, October 5.
There were 7,424 deaths against 9,773 seizures from plague in India during the week ended the 29th September 1917. The following are the provincial figures:—Bombay, 3604; Madras, 536; Bengal, 1; Bihar, 34; United Provinces, 118; Punjab, 43; Burma, 71; Central Provinces, 707; Mysore State, 376; Hyderabad State, 4,047; Central India, 275; Rajputana, 615; Kashmir, 1.

Bombay

A Soldier Commits Suicide.

PUNA, October 5.
A man of Coosipore artillery who arrived in Poona last night with a contingent of Indian Defence Force stabbed himself three times in the stomach with his bayonet during the early hours of this morning and was removed to the station hospital. He is reported to be in a precarious condition. An operation had to be performed on him to-day the result of which is not known. The name of the injured man has not transpired.

Burma

The Youngmen's Buddhist Conference. A Representation to Mr. Montagu to be Sent.

RANGOON, October 5.
At the 5th annual Conference of the All Burma Young Men's Buddhist Association held yesterday at Pymmana amongst a number of resolutions it was unanimously resolved that the Chairman of the Y. M. B. A. Conference be sent to interview Mr. Montagu as representative of Y. M. B. A. in Burma, that the Local Government be approached to encourage commercial education in all High Schools and private institutions, that agricultural education be encouraged in all village schools in Burma, that steps be taken to encourage education in all monastic schools in the province and that an Association called Burma Buddhist Education Trust for Burma be founded with a view to establish schools and colleges in any part of the province and to meet the very serious handicap in the spread of education among boys and girls of Burma.

Behar

The Riots in Behar.

Official Report

RANCHI, October 5.
The following communique regarding Shahabad riots is just issued here by the Local Government:—Reports previous to Bakr-Id from the district of Shahabad indicated that trouble was likely to arise only at Pira which is on Arrah-Sassaram Railway but when a compromise was arrived at between the local Mahomedans and Hindus it was hoped all danger had passed away. On September 28th however a large mob collected from outside and ignoring compromise proceeded to attack four villages close to Pira, setting loose cows and goats, assaulting Mahomedans and damaging houses. By the time the armed police arrived on the spot the riot had ceased and Kurba was performed subsequently by the Mahomedans in peace. On the 30th however another large mob gathered and again attacked Pira and was not dispersed till the police had fired and killed four persons besides wounding others. It appeared at the time that with this affair all trouble had ceased, but it now appears that the mob instead of dispersing broke up into gangs for the purpose of attacking villages outside. On the night of Monday October 1st, a village southeast of Pira was attacked and the same happened the following day to a number of villages within a radius of 20 miles from Pira including important bazars of Bikra gung and Jagispur. Later information shows these gangs are making their way northwards towards Raghunathpur station on the railway line between Buxar and Arrah. A large force of military and police has already arrived or is on the way and it is expected order will be established shortly.

United Provinces

Royal Honours to Mrs. Besant at

Allahabad.

ALLAHABAD, October 5.
Mrs. Besant Messrs. Arundel and Wadia arrived this afternoon at Allahabad. The platform was closed to the public but members of the Reception Committee were allowed in. The party was received

by Lala Sheocharan Lal, Chairman of the Besant Reception Committee, the Hon'ble Pundit Motilal Nehru, Mr. S. Sinha and others amidst shouts of Bande Mataram from outside where an immense crowd had assembled. Visitors were led to a Shamiana where Lala Sheocharan Lal read an address of welcome on behalf of the citizens of Allahabad. Among those on the dais were Mrs. Sarojini Naidu, Mr. Tilak, and Mr. Bomanji. Mrs. Besant replied thanking them for the reception. A procession of elephants, motors, and carriages were then formed Mrs. Besant's landau being dragged by her admirers. The route was gaily decorated with flags, bunting and triumphal arches, Home Rule colours predominating. Crowds of people assembled on the way cheered the visitors as they passed and the progress at some points was slow so great was the enthusiasm displayed. At the gate of the Home Rule Office Mrs. Besant received an address from the Home Rule League which was read by the President the Hon'ble Pundit Motilal Nehru to which Mrs. Besant in the course of her reply said that in the struggle for Home Rule she was asked why she wanted it. She should give no better reply than in the pregnant words of Mr. Tilak. "Because it is my birthright." In this great struggle they shall find that as soon as England understands India is on their side, that Indian blood has soaked the soil of Flanders, Gallipoli, Egypt and Mesopotamia that your fathers and mothers had left the bodies of their children in foreign lands dying for liberty's sake and that they fought side by side by Englishmen, England cannot deny liberty that your children have died for so that other nations may enjoy it.

Mrs. Besant was then led to a Shamiana where the ladies of Allahabad welcomed her. The procession then continued till the house of Pundit Motilal Nehru was reached quite late in the evening.

All-India Moslem League's Meeting.

A FAIR ATTENDANCE.

Mr. Mahomed Ali Elected President.

ALLAHABAD, October 5.
A meeting of the Council of the All-India Moslem League was held this evening. There were representatives from most of the provinces and there was a fair attendance. Among those present were noticed the Hon'ble Mr. Jinnah, Hon'ble Mr. Fazal Haq, the Hon'ble Mr. Abdul Kalam, the Hon. the Raja of Mahmudabad, the Hon'ble Mr. Mazrui Haque, the Hon'ble Syed Razvi, Hon'ble Syed Ali Nabi, Mr. Nabillah and Umar Sobani. The Hon'ble the Raja of Mahmudabad presided. On the motion of Mr. Nabillah seconded by the Hon'ble Mr. Mazrui Haque it was unanimously resolved to accept the invitation of the Bengal Presidency Moslem League to hold this year's annual session of the All-India Moslem League at Calcutta. The next question taken up was the election of the President of the ensuing session to be held in the Christmas week and Mr. Mahomed Ali was unanimously elected. Consideration of the question of passive resistance which was down on the agenda paper for discussion was postponed sine die. The Council of Moslem League will again meet tomorrow to consider what steps should be taken with regard to the internment of Mr. Mahomed Ali and his brother.

The Mahomedan Internes.

ALLAHABAD, October 5.
The Hon'ble Syed Raza Ali of Allahabad has just returned from Chinidwara after a fruitless journey, as sanction to interview Messrs. Muhamed Ali and Shaukat Ali was refused him by the Deputy Commissioner. Syed Raza Ali entered a protest before leaving, saying that the refusal was an encroachment on the rights of lawyers to consult with their clients as the object of the visit was to take instructions for steps to reserve the internment order.

BRIEF TELEGRAM.

Rai Bahadur Dr. K. N. Ohiedar has accepted the presidency of the Provincial Social Conference to be held at Sitapur. (U.P.)

It is understood that the revised Bill relating to Income Tax will shortly be published in the "Gazette of India" for information and criticism.

Mr. Balagangadhar Tilak arrived at Allahabad early this morning by the Bombay mail. He was led in procession through the city, his carriage being drawn by a number of persons.

గుంటూరు జిల్లా గ్రంథాలయ సంఘము యొక్క కార్య నిర్వాహక సభ తేనాలి పురమండలమున గత నెల 23వ తేదీని క్రియంత చింతమనేని గోపాలకృష్ణయ్య చాదరి గారి ఆగ్రాస నాధి పత్యము క్రింద జరిగినది.

1 ఈ సంఘములో యార్లగడ్డ శ్రీకృష్ణ చాదరి చింతమనేని భావయ్య చాదరి, అబ్బిసేని రాఘవ చాదరి, అక్కిపెద్ది రామకోటికాశ్రీ ప్రక్క విశ్వనాథం, కొన వెంకట్రాయశర్మ, జొన్నలగడ్డ పున్నయ్య, నూరుగుచ్చి శేషచలశర్మ, నాగేశ్వరం ముందరంగారావు సభ్యులుగా చేర్చు కొనుటకు తీర్మానించడమైనది. 2. గుంటూరు జిల్లా కేంద్రగ్రంథాలయపు నిర్ణయపు తీర్మానమును వచ్చే గుంటూరు జిల్లా గ్రంథాలయ మహాజనసభవరకు నిలుపుటకు ఈలోపుగా వార్తాపత్రికలకు వ్రాసి ప్రచురించు అభిప్రాయము కనుగొనుటకు తీర్మానించడమైనది. మండలగ్రంథాలయ సంఘములకు శ్రీ వావిళ్ల రామస్వామికాశ్రమము అందుసన్నవారు చేయదలచిన శ్రీ పుస్తకసహాయమునకు వారికి యీ సంఘమువారు కృతజ్ఞత జెల్పుచున్నారు. యీ మండలములోనుండి తాలూకాగ్రంథాలయ సంఘములవారు చేసిన పనియొక్క అభివృద్ధిని యీ సంఘకార్యదర్శకులకు యెప్పటిది అప్పుడు పంపించవలసినదిగా కోరబడుచున్నారు. 5 విద్యార్థులు రాజకీయ సభలకు బోధకులు నిరోధించబడినందున ఈ మండలములోనుండి గ్రంథాలయముల వారు వారివారి గ్రంథాలయములనుండి అట్టిసభలలో సహాయము చేయుటకు విచ్చక్క సేవకులను పంపుటకు కోరబడుచున్నారు. 6. గ్రంథాలయోద్యమములో వెనుకబడి ఉన్న సత్తెనపల్లి నర్సారావు పేటవిమలకొండ తాలూకాలలో గ్రంథాలయోద్యమవాక్కికి పనిచేయుటకు రు 50-0-0 లు సహాయము చేయవలసినదిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘమువారిని ప్రార్థించవలయును. 7 ఈ మండలములో నుండే ప్రతిగ్రంథాలయము వారును మండలములోని గ్రంథాలయవాక్కికోరకు సంవత్సరం 1-కి రు 0-8-0 లు తక్కువరేకుండ చందా మండల గ్రంథాలయసంఘకార్యదర్శకులకు పంపవలసినదిగా కోరబడుచున్నారు.

8 ఈ సంఘముయొక్క వచ్చే కార్యనిర్వాహక సభ బాపట్ల తాలూకా నిడుబ్రోలులో చేయుటకు తీర్మానించడమైనది. 9 తేనాలితాలూకాలోనుండి గ్రంథాలయములను నిర్ణయించబడిన 7 గురుకుల సంవత్సరమునకు రెండుపర్యాయములు తక్కువరేకుండ గూడ, వాటికృష్టి ఈ సంఘమునకు తెలుపవలెను.

చట్టి నరసింహారావు.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

సం॥ 1874 స్థాపితము హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి.
నిలవ సామ్యు రిక్ట్ కోట్లూపుములు.
ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్లూపుములు.
ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎడోవమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు ఖర్చుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసిదారు నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసిదారునికి అకాలమరణ మగునని ఆతనికుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts.
Apply to:—

The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o Post MASTER,
BEZWADA.

OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras

తక్షణము దరఖాస్తుచేయవలెను.

కొద్దిపాటు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకు రావలెను.

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరినర్సోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభతైలిని వ్రాయబడినది. మెల 12 అశాలు.

తక్షణము ఈ క్రిందివిశాసమునకు వ్రాయవలెను:—

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంగసాలిపిడి సాహుకార్షేట, మద్రాసు.

దక్షిణాంధ్రీయాలోని రాజనీతి పురంధరులు.

చెన్నగొట్టి రాజనీతిని తెలుసు ఇంకను అతివాది, మితవాది మున్నగు రాజకీయ నామముల ధరింపలేదు. ప్రస్తుతము వీరిలో ననేకులు జాతీయ మహాసభావిధానముల నంగీకరించిరి. ఇటీవల సంభవమైన కఠినశాసన ప్రయోగములకు సాత్విక నిరోధమును గూర్చి వారిలో భేదాభిప్రాయములు వాడమివి. అట్టివైన బ్రాహ్మణేతర కూటమందలి చందలస్వభావులగు కొందరు రాజనీతిజ్ఞులు జాతీయ మహాసభావిధానముల కండ్లంపక విపరీతములగు కొన్ని రాజకీయ సుస్మరణ విధానముల సృష్టింపుచున్నారు. ఇట్టివారి చిన్నచుం త్రాంగ సభలను, బొమ్మ పార్లమెంటులను జూచినయెడల మాటాగూర్చితిమి కన్నక పోస్టాఫీసుదముగ గన్నడకపోదు.

సర్. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

రాజకీయ పరిజ్ఞానమున నాయకులలో సర్ ఎన్. సు. బ్రహ్మణ్య అయ్యగారు రక్షణమును వహించి యున్నారు. వీరు 1894 సం॥ లో న్యాయమూర్తి పదవివహరమున జాతీయ మహాసభా నాయకులలో నొకరుగా కృషిసల్పుచుండెను. వీరి విషయమున నిశ్రాంతి సేయదగినట్లు వీరి రాజకీయోత్సాహము దిక్కుబాటున భక్తిగా మారుచుంది. వీరు రాజకీయ విషయములలో నక్షణమున మహిమములకు బీజమును గూర్చి కాకరముల మోమురాలు సమితి ప్రభుత్వము వారిచే నశాస్త్రీయ మని ప్రకటించబడినను, నేను కాగాగృహశిక్ష నయిన కనుభవింతు గాని, ఆసమితిని వివరజాలనని, నిర్బంధావాస శిక్షాసమయమున వీరు నిష్కముగ చెప్పిన వాక్యభృని మనచెవులలో నిప్పటికిని మా గు మ్రోగుచు నే యున్నది. అందు మూలముననే నిరంతర శాంతి కాగల చేతులు కట్టుబడినవి. చునలో రాజకీయ విషయములను గూర్చి గోడవీధిపట్టి సామన్యముగ సంభవించు వాచల నిది హామీరూపమున మిత్రుల కేర్పడు కారణభూతమైనది. వీరు మిగుల ప్రజాప్రేమమును గడించి, అధిక గౌరవమును గాంచు రాజనీతిజ్ఞులని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. వీరిని గూర్చి విద్యాధితుల అభిప్రాయములను గమనించుచుండ, భారత సంయుక్త రాష్ట్రములకు వీరభ్యుత్థులగుటకై బహుళ సంఖ్యాకములగు వోట్లు తప్పక రాగలవు.

మా॥ వి. కే. రామనాథాచారిగారు.

వీరు ఉన్నత రాజకీయ వాతావరణమును ప్రవేశించుట ఆకస్మికముగ నున్నను మిగుల సందర్భముగ నున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగమున వదలినపిమ్మట వీరు తమ కాలమును శాంతి మంతముగను, సాధ్యసంతముగను గడుపుచున్నట్లు తెలు. వీరికిగల శక్తిసామర్థ్యములచేతను, స్వాతంత్ర్యాభిలాషచేతను వీరు తమదేశముల గౌరవమునకు, పాతొలైరి. వృద్ధాప్యమున గూడ వీరికిగల మాతృదేశభక్తియు, బీసెంటుమ్య గారు నిర్బంధవాస శిక్షావిముక్తయగు వరకు తన గడ్డము తినివేయనని వీరు జేసిన ప్రతిపద్యము, హామీరూప ఉద్యమమును ప్రజా సామాన్యమున వ్యాప్తము జేయుటకు వీరు తమ మండల మంతయు తిరిగి చేసిన ప్రబల ప్రయత్నములను, దక్షిణ రాజధానిలోని జాతీయ మహాసభా రాజనీతిజ్ఞులలో నెల్ల వీరిని ప్రాముఖ్యత నొందిన నాయకునిగ జేయుగలిగినది.

మా॥ రామచంద్రరావుగారు

వీరు తమ వాతావరణమున దగినవారు. ఒక విదేశీయవిద్యకుడు వీరిని దక్షిణ ఇండియా గోఖలేయని కర్ణించి యుండెను. వీరికి గోఖలేతల విచేకము, బాగ్రత, బుద్ధి కుశలత, మిత స్వభావమును గలవని నిశ్చయముగ చెప్ప వచ్చును. కాని గోఖలేతల వీరియందు చొరవయు, దేశ భక్తియుతమగు యుత్సాహమును, స్వాధ్యాయమును కానరావు. సాత్వికనిరోధమునకు సుప్రసిద్ధ ప్రతికూల పత్రమున సంతకములచేసిన యేడుగురు మానసియులలోనిొకరు. వీరు మిగుల పట్టుదలతో రాష్ట్రీయ ప్రాతినిధ్యము కొరకు పాటుపడుచు న్నారు. కాని కొంచెమైనను ముందంజవేసి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును నీటియందు తమ చేతులను ముంచి వానిని మలినపరుపనిచ్చుగింపకు న్నారు. వీరు రాజకీయ విషయములలో సమాధానములగూర్చి ఓసమాలును చేర్చుకొనుటకువీరికి మోక్షప్రభువు గారిచే విచ్చితిమిగు "రాజీనామా" అను గ్రంథమున బహుమాన మొసంగిన బాగుండును. బీసెంటుమ్య గారికిగల ఆశానా త్సాహము వీరియందు గానరాదు. ఇతర విషయములలో వీరును సుస్వభావముగలవారు, రాజకార్యనిజ్ఞులరు; అధికారవర్గముతో ముఖముభిని పోరాడుటకు వీరు సంసిద్ధులై యుండురు.

మా॥ బి. ఎన్. శర్మగారు.

వీరు మిగుల కృషిసల్పు రాజకీయ విషయకవిద్యాధి. వీరు ప్రతిభాశాలురు గాకపోయినను, ముంకము తీరున విషయముల గూర్చి ప్రత్యేకముగ కృషిసలిపిరి. యావిషయములలో విశేష జ్ఞానము వార్జించియున్నారు. స్పృంధో నిత విద్యకు ప్రతిభాశారు ప్రభుత్వము వారిని యొప్పించుట కిటీవల వీరు ప్రయత్నముల చేసి సభలీకృతులై నందులకు వీరభివందనీయును. విరోధాంధమునకు బోవుటచే వీరద్వైయనారమై, రాజకీయ సమస్యలయందు పరిపూర్ణ హౌండిత్యమును గడించుటకు కృషిసల్పుటకై వీరిని ప్రోత్సహింపచున్నది. వీరు సామ్రాజ్య శాసనసభలో హాజరగువాని యుండక పోవుటచే మనకు కందనీయును. చున నలుగురు సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులలో (రాష్ట్రీ, అంతర్జాతీయ, కె. వి. జి. ఆయ్యంగారు, బి. ఎన్. శర్మగారు) ప్రాతినిధ్యాస్త్రీ గారు ప్రథములు. హామీరూపములను మిత్రులయెడల గల చంచలస్వభావ కారణ మతి గూఢముగ నున్నను, యావద్భారతీయ రాజకీయ శాస్త్ర పరిజ్ఞాతగ పరిగణింపబడుచున్నారు; భావనాగూరు సభలో మిన్నకుండ కూర్చుండు విధానము నలంబించినను అచ్చట తాము సంభవ్యమునకు జేసినపని గ్రంథరూపమున ప్రకటించుట కేమయు ఆలస్యము గావించుట మాత్రములేదు. అయ్యంగారు, హామీరూపాలు నానుటల కెల్లవరకు భావనామ కనమయము వచ్చు మైపుడుగూడ ఆ సమితికి సంస్థాపక కార్యదర్శిగా నుండుట కంగీకరించిన మిరాసిదార్ గు యావన రాజనీతిజ్ఞుడు; వీరు నిర్భయముగ, ఆరందేలుగారి స్థానము నాక్రమించిరి. కాని, మాళక్య, జిన్నా, వాచా, దాదాభాయి గాడ్కరల జేరొందుటకు వీరు దీక్షతో రాజకీయ సమస్యల నధ్యసంపవలెను.

మా॥ బి. వి. నరసింహ అయ్యగారు

వీరు ముందునకు వచ్చుచున్న రాజకీయ పరిజాతలలో వీరు మొకరు. వీరి గ్రామ నివాసులును, సుప్రసిద్ధులును అగు విజయ రాఘవాచారిగారు రాజకీయముల విరమించినను తాము పూర్వము గడించిన విఖ్యాతితో సంతృప్తి జెంది హామీరూపాలు గండగోళము వలనఅప్పుడప్పుడు తమ ఆశ్రమము నుండి తొంగి చూచుచు, స్వపరిపాలనా నియమములకు తమ ఆభిమానమును వెల్లడింపుచుండురు. నరసింహ అయ్యగారు ఉత్సాహ పూరితులగుహామీరూపాలు వాదులు, గొప్ప రాజనీతిజ్ఞులగుటకు వీరింకను తగిన వృద్ధి సొందలేదు.

ది॥ బి॥ ఎల్. ఏ. గోవిందరావు అయ్యగారు

వీరు మిగుల పాటుపడి పనిచేయుదురు. వీరు మిగుల విజ్ఞానధనులు. పెద్ద పెద్ద సమావేశములలో వీరియుపస్థానముల యందుగల శబ్ద గాంభీర్యము తుంతవ్యము. పూర్వకాలపు మితవాదులలో వీరిొకరు. ప్రజాభావనల నాకర్షించుటకు గాని వారల మానసముల నుత్సాహ పూరితముల జేయుటకు గాని వీరికి శక్తిలేదు. అధిక కొత్తాహులగు తమ సహకారులకు తగిన స్థిరస్వభావము సొసంగుచున్నారు. మిగుల బాగ్రతగా వృద్ధి సొందింపబడిన వీరిమానసము సాత్వికనిరోధాదిమాతనాశములకు లొంగి పోజాలదు. చంచల స్వభావముగల బ్రాహ్మణేతర రాజకీయ నాయకుల వలె, అయ్యంగారు తమతో నేకీభవింపని వారల పరిత్యజించి, ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికాధిపులలో యెప్పటికిని జేరరు.

మా॥ ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారు

వీరు మిగుల కష్టపడి పనిచేయు నట్టి రాజనీతిజ్ఞులు. వీరికి దేవుడు గొప్ప ప్రతిభా లక్షణముల మొసంగలేదు. వీరు కాసన సభలో రయితుల కష్టముల నివేదించుచు, వారి పక్షమున పూనికతో పనిచేయుచున్నందులకు వందనీయులు. వీరు వక్తరు గాకపోవుటకును, ఉత్సాహ పూరితులగు ప్రజానాయకులు గాకపోవుటకును వీరు తర్రవాదులు గారు. శాంతి సమయములకు తగిన రాజనీతిజ్ఞులు; కాని ఆశాంతియుతమగు కాలమునందు వీరు పనిచేయుజాలరు.

మా॥ వెంకటపతి గాజుగారు

వీరు డాక్టరు నాయురుగారి ఘంటా రామమునకు లొంగక, బ్రాహ్మణేతర కక్షలలో జోక్యము కలుగజేసికొనక వైద్యముతో తలయెత్తుకొనుచున్నారు.

మా॥ కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారు

వీరు కాకినాడలోని జమిందారి రాజనీతిజ్ఞులు. వీరు చాలకాలమునుండి ఎన్. సుబ్బారావుగారికి సహాయులుగ నున్న వారిలో నొకరు. సుబ్బారావుగారు రాజకీయ విషయములను వదలుకొని, తమ నిశ్రాంతిని గోదావరి తీరమున సుఖముగ గడపుచున్నారు. సాత్విక నిరోధము విషయమున వీరికి గల అభిప్రాయములు మార్పునొందవలసి యున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రీ సమస్యకు వీరు సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నారు. (2) జమిందారుగారు స్థానిక విశ్వవిద్యాలయమున పట్టపరీక్షయందు కృతార్థులైనారు. ఒక జమిందారు ప్రజాస్వామ్యవాది యగునని తలంచుట అసందర్భము.

కురుసాము రాజుగారు

వీరు మిగుల సకలులు. వీరు ప్రజానాయకుల జేషమున జేయనిచ్చగలవారు. వీరు దూషణ సంభాషణమును చిత్రకళగా నభ్యసించుచు, బీసెంటుమ్యగారు భారతీయులను ప్రేమించిన మహాపాతకమును ఆమెనై తమనింపలను పగంపరులుగా కురిపించుచున్నారు. చున గాను మెయిలు పత్రికా సంపాదకులగు వెట్టి గారి తోడను, జిప్సీ సు పత్రికా సంపాదకులగు డాక్టరు నాయురు గారి తోడను ప్రజానాయకులనై దోషాగోపణము జేయుటకు వీరు ప్రమాణ పూర్వకముగ నంగీకరించిరి. ఇట్టి గర్వహులకు మాటాగూర్చి వాలనమున నెట్టి యుద్ధాత్ముడు కలుగజాలడు.

కొల్లూగోడు రాజుగారు

వీరు జాతీయమహాసభా విధానములతో నంగీకరించుట లేదు వీరివిషయమున హాస్యముగనుంపక, మెల్లగతును తెలియజేసియున్నారు. వీరు తమసామెతల గాజుగారితో నేచుము చేయఁబడింపుచు, ఆబ్యావృత్తికనీరు, కాసింబజారు, చహమ్మ రాజురాజులతో కలసి, ముందుకుకంగీకరించుటలేదు. ప్రాచీనకాలపు రాజుగారు వీరి కాశీయ ప్రాంతముగ నున్నటుల తోచుచున్నది. కాశ్మీరదేశపు చహమ్మగారి నధ్యనే మన రాజనీతిజ్ఞు లొక శ్రీ యొక్క నాయకత్వ మంగీకరించి, ఆమె ననుకరించుట మిగుల శోచనీయమని వాదించిరి. కాని, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును ఆరువది శతాబ్దములు రాజ్యపాలము గావించిన మొక శ్రీకి తాము జోహోరావచ్చి, ఆమెకు లోబడి యుండు విషయమును వీరు మరచిపట్టు తోచుచున్నది.

క్రొత్త మానసియసభ్యులగు శివరావు, రామఅయ్యగారు, భట్టు, మూపనూరు, గాను నాదు రాజుగారు మున్నగు వారింకను ప్రజామోదమును బడసి, పేరుసంపాదించ వలసి యున్నది.

ది. బి. పి. కేశవశెట్టి గారు

వీరు ప్రజానాయకులై యుండి, తమశక్తియులకమితముగు జేశసేవజేసియుండిరి. అధికారామోదమును గడింప వీరికాత్మతలేదు. వీరు అసంఖ్యాకులగు స్వరాజ్యవాద బ్రాహ్మణేతరులకు నాయకులు. నూతనముగ ప్రతిష్ఠాపితమైన చెన్నరాష్ట్రీయ సంఘమునకు వీరధ్యక్షులు. ఈ ప్రజానాయకునినై మున్నగు గొట్టుడని వ్రాయబడిన పేరు. లేని అనేక యంత్రముల నంగీకరించని డాక్టరు నాయురుగారికిని వీరికిని యెట్టి ప్రేమ భావములును లేవు. ఇక కొందరు హామీరూపాలు ప్రతికూల రాజనీతిజ్ఞులను గూర్చి యిండుక మోచింకము. డాక్టరు నాయురుగారు స్థానిక శాసనసభలో మిగుల సుపకారకముగ పనిజేసి, డిసెంబరు జేషము, ఫిబ్రవరి కమిషనుల నలంకరించిరి. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు మిగుల సమర్థులగు పురపాలక సంఘ సభ్యులేగాని, రాజకీయ విషయ పరిజ్ఞాన మెంతమాత్రమును లేదు. భారతీయుల నాయకులను 'జిప్సీ' పత్రికా సంపాదకుడు దూషించిన విధమున యెట్టి ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికయైనను వ్రాయజాలదు. విజయగ, సింసపాదకుడు దక్షిణ ఇండియా సంపాదకులలో హాస్యగానివంటివాడు. నేకీభవింపని ప్రతివారి తోడను కయ్యమునకు సిద్ధమై తమ రాజకీయ ప్రతిభానుకై మరుకుచుండును. బ్రాహ్మణేతరుల పక్ష మవలంబించుటయును, వీరసాధారణ మగు ప్రజలకు, పట్టుదలను వ్యక్తపరచిరి. వీరు జాతీయ మహాసభా విధానములలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము జూడ నుండవలయునని వాదించి, ప్రభుత్వమునారి కఠినశాసన ప్రయోగమును ఖండించిన యెడల, వీరు బ్రాహ్మణేతరుల కెక్కుడుపకార మొనర్చికవలయుదురు. కాని వైకళిత అట్లు లేదు.

ఇంకను తక్కువ పేరు గడించినవారల గూర్చి యిటు చెప్పి వసరగులేదు. వీరింకను రాజకీయ విషయములలో పని నేర్చుకొనుచున్నారు. కాని, యిందు దివాను బహదరు రాజరత్న మొదలియారు సి. వి. ఇ. గారిని గూర్చి కొంచెము చెప్పవలసియున్నది. వీరు యొకమూలమున్న తమ గృహము నుండి, రాజకీయ విషయములలోకి వచ్చి, డాక్టరు నాయురుగారు ఆదిజేషునవలె 400 లక్షల బ్రాహ్మణేతరుల బరువును మోయుచున్నారనియు, ఓ. కందస్వామి శెట్టిగారు సాంఘిక న్యాయమునకు పట్టుకొనుటనియు రాజప్రతినిధిగారి కొక తిలకివాదన తమ పేరిట పంపుట కొప్పకొనిరి. వృద్ధులగు యాదివాసు బహదూరు గారికి రాజకీయములు తెలియవు. వృద్ధాప్యమున నున్నను, విద్యా పాత్రామిక విషయములలో మంచి సేవజేయుచున్నారు. (కర్ణాటకపత్రిక)

నార పరిశ్రమ.

కలబంద (సాగనార.)

మనకు ఉపయోగపడుచున్న పనుల లభించుచున్న వానిని ఉపయోగపడుచున్నవి. ప్రస్తుతం కొంతమంది కొన్ని వస్తువులయొక్క ఉపయోగమును గురించి వ్రాయుచున్నారు. ఇందులో, కలబంద (ఏనుగు కలబంద నెద్దకలబంద సాగనార) అని వాడబడు చుట్టచుట్టలనుంచి తీయుచున్న ఒకటి ఈ వస్తువు చాలా ప్రదేశములయందు వివిధ విధములను నాతిని ఉపయోగపడుచు కొనకపోవుటచే వట్టి వస్తువుగా పోవుచున్నది. కొన్నిచోట్ల కొద్దిగా నాతిని స్వంత ఉపయోగముతో మాత్రము త్రవ్వెనుంచుచున్నది. ఈ విషయమును గురించి నేను చాలమందితో చెప్పియున్నాను. నారు నారతీయట చాలకష్టమనియు ఎక్కువగా తయారుచేసినారను ననుకొను నారులు తేరనియు క్షయమైన సంగతులు నాకు వ్రాసియున్నారు. అందు విషయమై నాకు గల అనుభవ విషయములు వ్రాయుచున్నాను.

కష్టములేకనే లాభము లభించదు. ప్రభువుములే కష్టముగా కనబడినపని పిమ్మట నులభమై లాభింపగలదు. నారతీయ విధము.

1 ముగురుచుట్టలను కోసి తెచ్చి నలగగొట్టి నీటిలో పని రోజులు నానవేసి పిమ్మట శుభ్రమైన నీటిలో కడిగిన పొట్టు వలె రాయి పొయి శుభ్రమైన తెల్లనినార వచ్చును. అనార ఆగనిచ్చిన పిమ్మట కట్టును కట్టవలెను. పచ్చిచుట్టలే నలగ గొట్టి నానవేయవలెను. చుట్టలు నలగగొట్టకుండా నానవేయ వచ్చునుగాని ఇరుగుదిగువలో నాని నారవచ్చునట్లు నానదు.

2. చుట్టలు నీటిలో నానవేయకుండా నారతీయవచ్చును. ఇదియు నైనారవలెనే శుభ్రముగానుండును. ఇందు విషయము డి. యెచ్. బాన్స్ 9 కామిస్ట్రీ స్ట్రీటు. కలకత్తా, కంపెనీవారు రు 50-0-0 ఖరీదుతో మిషన్ ఒకటి విక్రయించుచున్నారట, ఆ మిషన్ తో ఒకవనిపి రోజుకు మూడు పీతలు(నీటికప్పు 120 గులము) గల నారతీయగలదట. ఒకనికంటె ఎక్కువ పనిచేయుటకు పీలు లేదని వ్రాసియున్నారు కావల సినవారు ఆ మిషన్ తెప్పించుకొని పనిచేయవచ్చును.

గోగునారకంటె ఈ నార ఎక్కువ తెల్లగాను గట్టిగా ను ఉండునని వాడుకొనుచున్న వారలకు అనుభవవేద్యమే. గోగునార 120 గులముల పీతకు 0-3-0 లు లేక రు 0-4-0 లు గనా. కలబందనార 120 గులముల పీతకు 0-5-0 లు లేక 0-6-0 చొ॥ అమ్మును.

మనకు వాడుకలో నుండి నీటిలో నానవేసి కష్టపడి తీయుచున్న గోగునార కంటె ఈ కలబందనారకు ఎక్కువ పనిలేదు. మీరు ఎంతనార నష్టము చేసినను, పయి ఖరీదులకు శ్రీ కంటేటి వేరకట కృష్ణయ్యగారు, బెజవాడ వీరు కొన గలరు—ఈ పత్రికమునక, పంపిణీదలకు నేనుఖర్చు పెట్టించ గలను. ఇందు విషయము, మీరు తెలుసుకోవలసిన సంగతు లున్న యదల, నాపే వ్రాసిన జవాబు వ్రాయుచుండును. (జవాబు నిమిత్తం పోస్టేజీ పంపవలెను. వీనినె కలబంద, ఏను గకలబంద, నెద్ద కలబంద, సాగనార, అని పర్యాయ పదము లుగా లచ్చుట చచ్చట వాడుచుండురు. వీనిని పోటలు వలెరాలకు కంకెగా నేయబడుచుండును. చుట్టలు కోసిన కంచెకు, నష్టము కాగలదను తలంపు వలదు. క్రింది చుట్టలు కోయగానే విక్రాంతి కలిగి మెక్కలు తగ్గలో వృద్ధి పొందుచుండును. ఈ విషయము ప్రవృత్తిచిన యెదల

1 చుట్టలు వృధాగాపోక ఉపయోగమునకు వచ్చుట, 2 కొంతమందికి నేక వాధాముకొనుట, 3 నారనువృద్ధిపరచుట, 4 వస్త్రకాగ్నివృద్ధి గలగుట, మొదలగు లాభములు, చేకూర గలవు. ఇందు కోరకు, ముందు సాము ఖర్చు పెట్టి మిషన్ లు వలె రాయి కొనుగోనిన అనవరం లేదు. గనక వెంటనే పని ప్రారంభింపును.

పాతక వహశయా, భోపయోగమై లాభకరమైనపని వివరింపును. పోలివాలతో చెప్పుము. నారను ఎగుమతి చేయను. విలువలకట్టువును కృపగా చెడి పోనియకును—కా॥ వేంకట రమణయ్య, పోంకిపొట్ల, కంకిపాడు, కృష్ణాజిల్లా.

రాబడిపన్నును సంబంధించిన గణనపబడిన నూతన చట్టము ఇండియా గజెట్టులో ప్రకటింపబడును. ఈ సంవత్సరము డిసెంబరుమాసము 12వ తేదీని పోస్టు తెలిగి గావు ఆఫీసు లను నెలవీయబడునని ఇండియా గజెట్టులో ప్రకటింపబడెను.

ఉత్పల చేతనితి.

ప్రత్యేక రాష్ట్ర సమస్య.

ఈ విషయముగ మొక ఉత్పలము ఇండియన్ పేపర్ యటు పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు.

మాంటాగ్యూగారు హిందూదేశమునకు రానున్నార గాన, వారికి దేశపరిపాలనమున ప్రతిసంఘమునకును గల ప్రత్యేక పరిస్థితుల దెలియపరచి తిన్నాలమున ముందు రాబోవు సంస్కరణ విధాన చర్యలందు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా సమస్యకు తగిన యోచన మొసంగబడునట్లు చేయు టత్యేక పరము. ఆంగ్లము భాషాప్రయుక్త గాష్ట్రవిభజనమునకై యాంధ్రేశము నులభుటకు పూర్వము, 1902 వ సంవత్సరము నుండియు ఉత్పలముల ప్రత్యేక రాష్ట్రమునకై యత్నింపు చునే యున్నాడు. పూర్వకాలమున నుత్పలచేశమును బ్రిటిష్ మనారు అనేక భాగములకు విభజించుటచే యెట్టి జాతీ

యోద్యమమునైన జయప్రదము గ నిర్వహింపుటకు తగిన ఐకమత్య మిచ్చట గానరావచ్చును. ఇంతేగాక, ఆర్థిక దౌర్బల్యము కూడ దేశమున ప్రబలుటయు, మా ఉత్పల చేత మునకు అభివృద్ధిగాంచిన జాతులు నచ్చి జాభము నొందు టచే జాతీయై పచ్చములు వృద్ధిపొందుటయు సంభవ మగు చున్నది. ఈ క్రింది విధానమును భారతీయులకు తెల్లము చేయుటయందు ఉత్పలచేశపు ప్రస్తుత పరిపాలనా విభజన మునకు నేకానర్థము లొనగూడు చున్న వని తెలియజేయు టయే మా యుద్దేశ్యము. ఎట్టి రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును మాంటాగ్యూగా రొసంగ దలచుకొన్నను ఉత్పలచేశము యొక్క అవగతములను గూర్చి తగిన విధ్యక్షుల యొచింప వలెను. ముందు రాబోవు ఉత్పల రాష్ట్రములో నేయే ప్రదేశములను జేర్చవలయునో యిట నిశ్చయించుచున్నాను. అల్పవిషయములు వదలివేయ బడినవి.

రాష్ట్రము	1911 వ సంవత్సరములో జనసంఖ్య	చుట్టుకొలత చదరపు మైళ్లు	1911 వ సంవత్సరములో ఉత్పల జనసంఖ్య
ఒరిస్సా డివిజను	5,131,753	13,743	4,771,984
ఇరుగుది నాలుగు ఉత్పల రాష్ట్రములు	3,796,563	28,046	2,871,730
సికెల్, ఖరస్వాక్, చోటానాగపూరు లోని ఉత్పలచేశభాగములు	1,48,646	...	48,058
చోటానాగపూరులోని సింగభూమజిల్లా	4,394	8,891	120,593
పంగచేశములోని మిరుపూరుజిల్లా యం దలి కాంతై గలుడివిజను	618,223	849	...
కేశపూరు, దంతాన, గోపికల్లభపూరు, కానాలు బస్తూరు, సారంగర్, రాయఖర్, ఉదయ పూరు వధ్యపరగణాలలోని ఉత్పల భాగములు	372,765	943	...
చంద్రపూరు, పద్మపూరు, మాల్యార్థా, రాయపూరు, బిలాసపూరు జిల్లాల లోని భారతీయరు జమిందారీలు	993,552	18,056	102,022
చంద్రపూరు, పద్మపూరు, మాల్యార్థా, రాయపూరు, బిలాసపూరు జిల్లాల లోని భారతీయరు జమిందారీలు	...	...	...
వధ్యపరగణాలలోని ఉత్పలభాగములు	1,200,000	19,200	802,685
గంజాముజిల్లాలోని చికాకోలు తాలూకా	1,604,709	సుమారు 4,000	1,426,534
గంజాము ఏజెన్సీ	350,466	8,484	182,392
విశాఖపట్టణము ఏజెన్సీ	1,020,151	12,621	478,437
మొత్తము	14,937,670	87,879	10,719,161
(1) భావికాలపు బ్రిటిష్ ఒరిస్సా	9,998,909	40,675	7,702,351
(2) భావికాలపు కచ్చుముగట్టు ఒరిస్సా	4,938,761	46,704	3,016,810

వీనిపరిమాణము (11,800 చదరపుమైళ్లు) తెల్లియముకంటె సుమారు ఎనిమిది రెట్లున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను ప్రకటనము 914

ఈక్రింద నుదహరించబడిన స్థలముల యందు వాని కెదురుగా వేయ బడిన టున్నుల మొత్తపు రాక్షసిబాగ్గును తూచి కట్టువేసి అప్పగించవలెను. టెండర్లను 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము శుక్ర వారము 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటల వరకు కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుచే అంగీకరించ బడును:—

కొల్పకు వాటరువర్క్సు పంపింగు	టన్నులు.
ప్లేషను	600
రాయపురము పంపింగు ప్లేషను	300
లాకాలేజి	250
నేపియరుపార్కు	250
లాంగ్గొన్ గార్డెన్	250
నమహాను గోడ్డు	250
కార్పొరేషను మర్కూపాపు అండ్ ప్లేషు	100

టెండరు ఫారములు మదరాసు కార్పొరేషను ఇంజనీరువద్ద దొరకును. ప్రత్యేకముగ నిబంధనల పో గూడుకొనిన టెండరులే అంగీకరించబడును.

టెండరులను అంగీకరించుటయూ లేదాయను పూచీయంతయు కార్పొరేషనువారే వహించెదరు. వర్క్సు డిపార్టుమెంటు } తేముపు ఆర్.కోట్సు.బిఎస్.సి. డివజ్ బిల్డింగ్సు } మదరాసు. 5-10-17 } ఇంజనీరు.

శత్రు వ్యాపారపు టుత్తరువు (నెండింగు ఆఫ్) 1916.

శత్రుదేశీయుడగు హెచ్.ఎ. బ్రాండటు, గూడూరు అధికపు గనులయందు పనిచేయువాడు.

పై నుదహరించిన విషయములో డివిడెండును పంచిపెట్టుటకు నిశ్చయించబడినది గాన యావన్యం దికి ఇందు మూలమున తెలియజేయున స్థానము:—

పైన వ్రాయబడిన హెచ్. బ్రాండటుగారి వలన ఎవరికైన సొమ్ము రావలసి యున్నచో తమ హక్కులను రుజువు చేసికొనుటకు ఆయా హక్కులను ఆ ధారముగల వాచరులు మున్నగువానిని ఒక ప్రమాణపత్రికతో ఈదిగువ సంతకము చేసినవారికి 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 31-వ తేదీ లోపుగ తెలియజేసికొనవలయును. ఎవరైన సొమ్ము రావలసినవారు పై తేదీ లోపుగ తమ హక్కులను తెలియబరచుకొనక పోయినచో వారి హక్కులు డివిడెండు పంచిపెట్టు విషయమున ఆలోచించబడ జాలవు.

ఏ. ఎఫ్. హెచ్. విల్క్స్, శత్రువర్తక సంఘమువారి లిక్విడేటరు, అఫీషల్, ఎస్టేస్ నీ కచేరి, హైకోర్టు, మదరాసు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు : మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం, వరి, బోధు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయ్యరకున్న, దంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగదనైరాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు కాయరచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి కాలాకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంధిర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఓక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేషిక పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద సూచించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాంద్రమహాజనసభలయందలి

అధ్యక్షకోవన్యాసములు, తీర్మానములు

చిత్రపట సమేతము.

ప్రకటింపఁ బడినది.

వెల రూ. 1-8-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి వీధి, జూబిలీహిల్స్, మద్రాస్.

501

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్ సర్టింగ్ కమిటీ ఎగియర్ వేన్. నం. 2. బొంబే, వీరు వ్రాసినది. తమ “లోకాయువార కస్తూరి మాత్ర”లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునోషి, ఆవా కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకవారముల న్నియు, గుణచ్యుతము, తమకడ్డకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వచ్ఛత వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-అయ్యకరావ్, సీనియర్ సర్జన్, స్వామిటర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. “లోకాయువార కస్తూరి మాత్ర”లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే ఆనేకోత్కృష్టమగు, గుణచాలను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుండ నగుచున్నాను.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక రములగు కిర్నాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.”

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయందుకు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260మాత్రలున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తెప్పించుకొనిన టపాల ఖర్చునోచేరి రూ 1-8-0
12 సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు దొరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

తామ్రమము

ను గురించి మాకు చేరిన జాబులు

(879)

- I. తామ్రమము ననున క్రొత్తయోగము, రాగిరేకులతో నానమత్తుమందు, యస్. వి. యన్. రాజు, అండు గన్నవారిచే, తయారు చేయబడినది. నాగురుస్తా పెండ్లాల కామేశ్వరరావుగారికి ఉన్న అతిమాత్రము, అజీర్తి, పొడలు, మొదలగు బాధలకొరకు 40 దినములు వాడబడినది. పూర్తిగావారికి ఆరోగ్యము కలిగినది. మేహవ్యాధులు గల రోగులు దీనివలన ఆరోగ్యవంతులు కాగలరని నా నమ్మకము. శ్రీయుత, కొవ్వూరి చంద్రారెడ్డి, జమిందారు, నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా. ది 15. ఆగష్టు 1917.
- II. మీరు పంపిన తామ్రమయినను నేను, దంతులూరి కృష్ణరామరాజుగారును, వాడుచున్నాము. ఆకలి విస్తారమవుచున్నది. మాకువున్న నూతనకుట్టు, మచ్చలు, పలచబడుచునే వున్నవి. అవునధం ఆయిపోవుచున్నది. ఇద్దరికి చెరి ఒకబుడ్డి, 2 బుడ్డుకలిపి, వి.పి. లో పంపించ గోరుచున్నాను. తె. వెంకటసూర్యగోపాలం, అన్నంపల్లి - మొమ్మిడివరంపోస్టు - గోదావరిజిల్లా. 3-9-1917.
- III మీరు పంపిన తామ్రమయినను నేను, కామరాజు, యద్దరమూ నేనించుచున్నాము. మాకు వున్న వ్యాధి యింకా పూర్ణముగా తగ్గలేదు. బాగానే మా శరీరమునకు సరిపడుచున్నది. మాకిద్దరికి యీయందువలన గలిగినంత వీర్యవృద్ధి ఏమందులోను మాకు కలుగలేదు. మాకిద్దరికి తిరుగా, 2 బుడ్డు తక్షణం వి.పి. లోపంపించండి. యర్రగుంట వీరాస్వామి, కాకినాడ, గోదావరిజిల్లా. 1-9-17.
- IV. మీరు పంపిన తామ్రమయినం వారంపంచి నేనించుచున్నాను. నాకు గలిగిన గొప్పకేలు ఏమనగా, అజీర్తి వదలినది. ఆకలి విస్తారమవుచున్నది. ఇదివరకు నేను తెప్పించిన కలకత్తా మందులకన్న యిది తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నది. నావ్యాధి పూర్తిగా తగ్గినవెంటనే మీకిద్దరి వ్యాపకచేయగలను. మిమ్మును డేవుడు రక్షించగలడు. 1 నెంబరు కొంచం ఖరీదు తగ్గించి 1 టి వి. పి. లో పంపండి. యస్. జాన్. కోస్లి, బళ్లారిజిల్లా. 13-9-17.
- V. మీరుపంపిన తామ్రమయినమాత్రలు వాడుచున్నాను. ఆకలి విస్తారమవుచున్నది. అజీర్తి తగ్గినది. మూత్రలు ఆయిపోయినవి. ఇంకొకబుడ్డి వెంటనే పంపవలెను. జంపన సుబ్బరాజు, బ్రహ్మపురి, గోదావరిజిల్లా. 1-9-1917.

(విజ్ఞాపన:—మా వుత్తరములు కల్పితములనిగాని, మా తామ్రమయినము, చర్మి, భర్మి, (వరుసము) కల, చెడ్డ ఆవుషధమనిగాని “రుజువు” పర్చుల, వారికి 100-0-0 లు యి నామి చెప్పదము.) అతిమాత్రము, నూతనకుట్టు, అజీర్తి, పొడలు, మచ్చలు, జీర్ణించిన నుఖివ్యాధులు, మొదలగు యావత్తు మేహములు పోగొట్టి, అయ్యిత వీర్యవృద్ధిచేయును. వాడువిధము, పండుతో, మికందజేయబడును. 1 వ రకం పెద్దబుడ్డి 10-0-0. చిన్నబుడ్డి 5-0-0. 2 వ రకం పెద్ద బుడ్డి 4-0-0. చిన్నబుడ్డి 2-0-0. యస్.వి. యన్. రాజు అండు సన్ను, ఎలిఫెంటు గేటు సమీపం, సావలకారువేట, మదరాస్.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచితేదు, నవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1/2 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరు గారి
లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార మువలన గలుగు బాధలకును, అలవతకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.

సీసా వెల రూ. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.

ఈ సాల్యూషన్ డ్రై వెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

దబ్బియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బా
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

619

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో లోబ్ధములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనులోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమునరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బా నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల విర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభిముగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతు పు ష్టాశ్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాటూర్, కాండహర్ జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనజేతపు 4 గురు మనస్సుల బలము ఆజేతమున ఒకమనస్సికి గలదు. వై మురబ్బాను కేవలం మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో గించిన చానివల్ల తూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్శ్వలలో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డీ. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

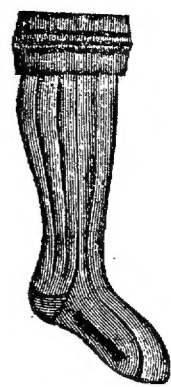
“ఆమెకో” యంత్రములు కూడ పెట్రోలుతో నడువబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలదు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్సు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

327

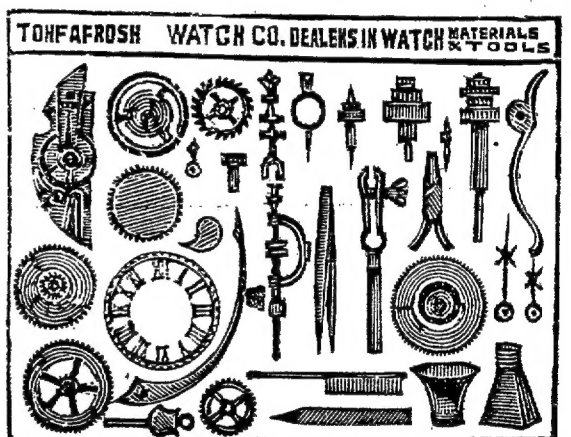
Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRA KNITTING FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.
Socks and Stockings in different colours and sizes can be had at moderate rates.
Trial orders Solicited.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచింపబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పుస్తకము ఈ గ్రంథము చూచినచో వా రంతట వారే వైద్యము చేసే కొనగలరు. వెల రూ 1-4-0
2. ట్రెయిఫాయెడు ఫీవరు అను విషమ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రూ 1-0-0
3. సరస్వతి సమానులగు పులగుర్ల లక్ష్మీనరసమాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసింది. ప్రతి కుభకా ర్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రూ 0.8-0
ఇవి ప్రతి పుస్తక పాపులోను దొరకును. 150
ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., రుబిహోమ్, కాకినాడ.

కలటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః. స్వధర్మ నిధనం శ్రేయః.
మంచి సమయము! సదాచారము సగము వెల!!
(సాంధ్ర తాత్పర్యము) 878

ఈ గ్రంథము శ్రుతి స్మృత్యాయుర్వేదాది గ్రంథ సహాయమువలన సంగ్రహింపబడినది. ఈ గ్రంథమును తప్పక ప్రతివారుగ్రహించి దీనిలోని విషయములను సావధానముగా గాంచి ఆచరించి సదాచారకీలులై దీర్ఘాయు రాశోగ్యాదుల జెందుదురని నమ్ముచున్నాము. అసలు వెల రూ 2-0-0 లు. ఈ నెలలోగా కొనువారికి రూ 1-0-0 కే ఇయ్యబడును. టపాలా చార్జి వేరు. ఈగ్రంథములు దొరకు స్థలము:—
చాంపేయన్ అండు కంపెనీ, గుంటూరు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనియందు సుండి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసం బంధమగు పుండ్లు, దు రద, గడ్డి, పొడలు మొ దలగు చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగాబా గగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణేమును ఇచ్చును. అన్ని చోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లవై మా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)
రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.